

An aerial photograph of a rowing team on a lake, overlaid with a white grid pattern. A thick, pink, abstract graphic consisting of overlapping loops is positioned on the right side of the image. The text is overlaid on the left side of the image.

KANTAR PUBLIC

Utlandsveteraner 2022

Försvarmaktens veterancentrum

Martin Ahlqvist

Emily Deros

9 juni 2022

20 009 utlandsveteraners erfarenheter bidrar till underlag till ny veteranstrategi

Utlandsveteraner ges möjlighet att påverka framtida veteranstrategi

Veterancentrum – 26 januari 2022 kl: 14.52

Nu erbjuds utlandsveteraner att vara delaktiga när Försvarsmakten tar fram underlag till regeringens framtida veteranstrategi. Genom en Sifo-undersökning engageras utlandsveterankollektivet med cirka 54 000 individer. Underlaget ska presenteras den 1 oktober för regeringen.

Undersökningen ska bidra till att utveckla tre av fyra områden som regeringen anser är viktigast i den framtida veteranstrategin:

- Stöd
- Erkänsla
- Kompetens

Försvarsmakten ska sedan ge förslag på utveckling inom dessa områden, för en aktiv veteranstrategi som ska omfatta de kommande 5-10 åren.

Frågor med fasta svarsalternativ – och frågor där utlandsveteranerna med egna ord har fått formulera sina svar. Cirka 15 000 fritextsvar är formulerade och analyserade.

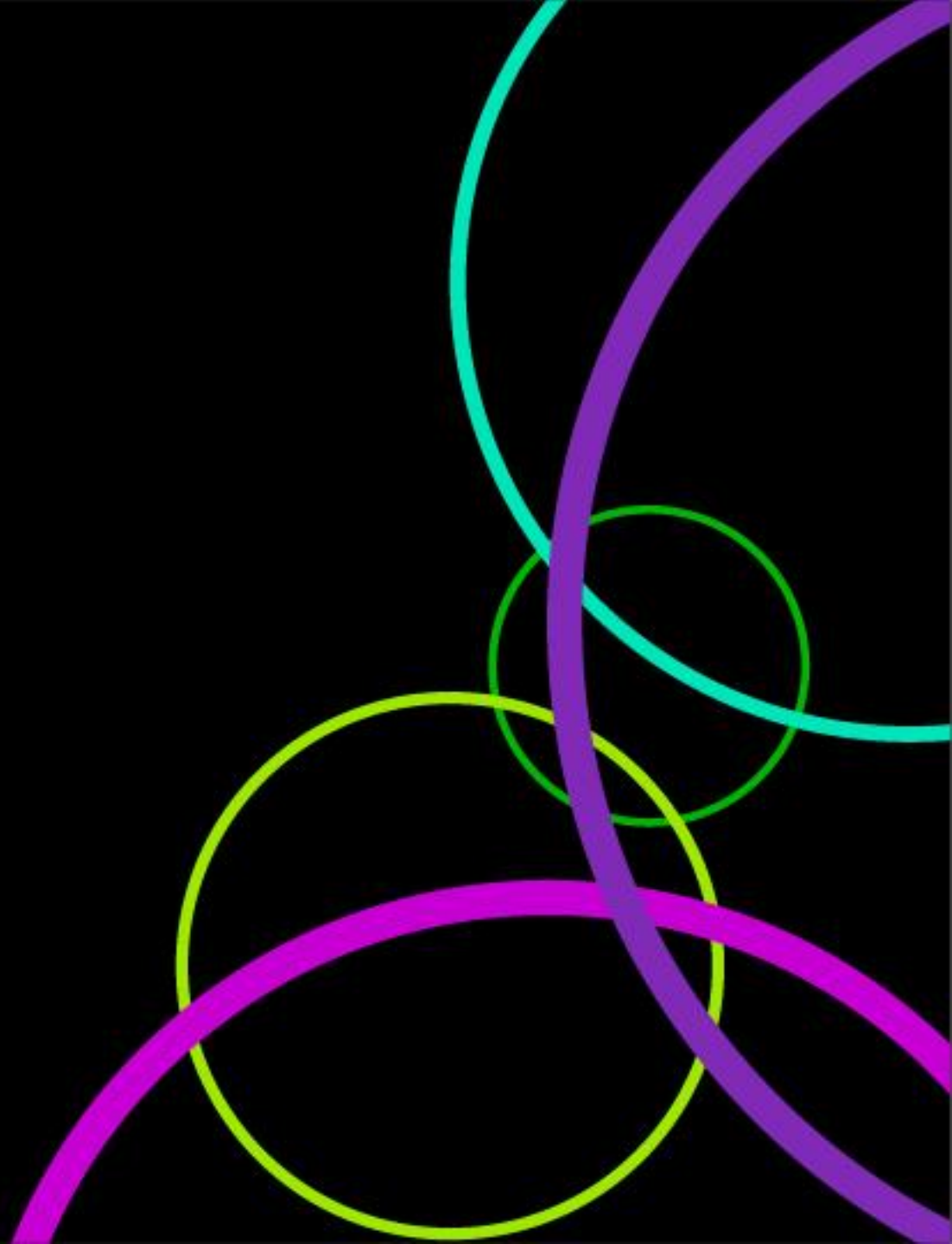
Om undersökningen

Genomförande

Undersökning	Kvantitativ undersökning	
Målgrupp	Samtliga som någon gång deltagit i internationella militära insatser genom Försvarsmakten (utlandsveteraner) och är folkbokförda i Sverige	
Metod	Webbaserad enkät via postala inbjudningar	
Fältperiod	9 mars – 25 april 2022	
Urval	52 590	
Antal svar	20 009	
Svarsfrekvens	38 %	
Ansvariga	Försvarsmakten	Christopher van Zant
	Kantar Public	Martin Ahlqvist
		Emily Deros

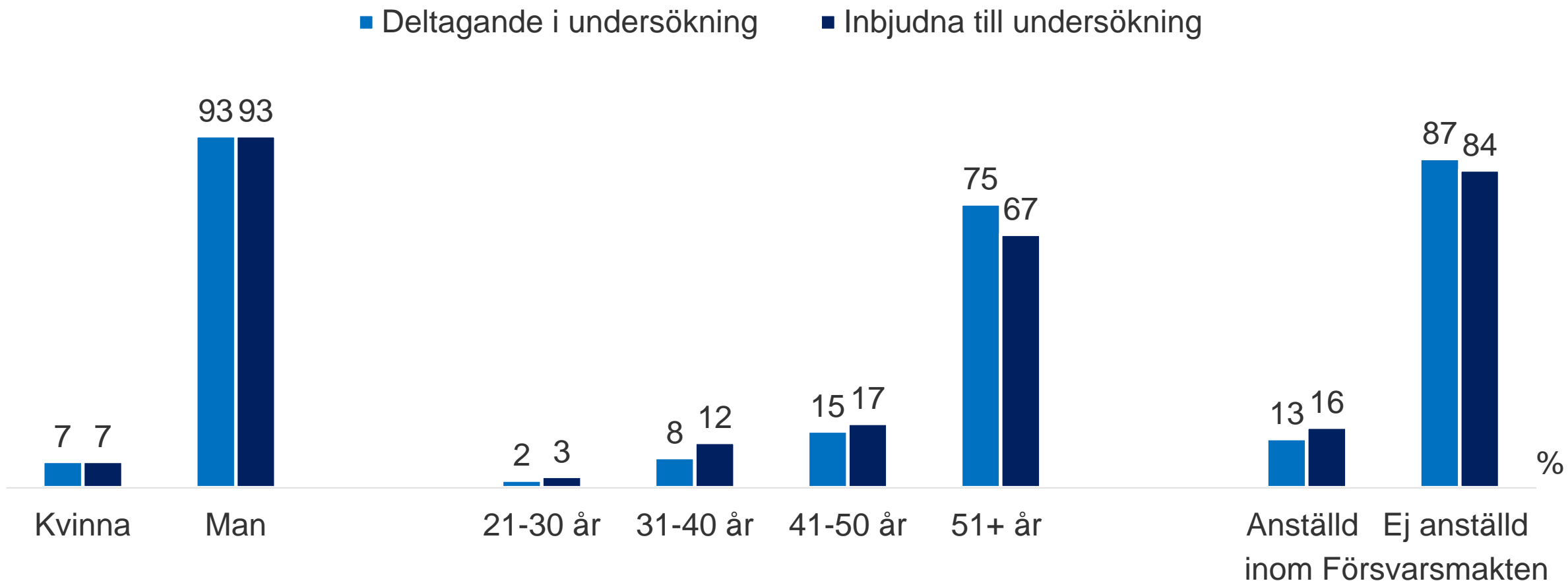

1 Utlandsveteranernas profil

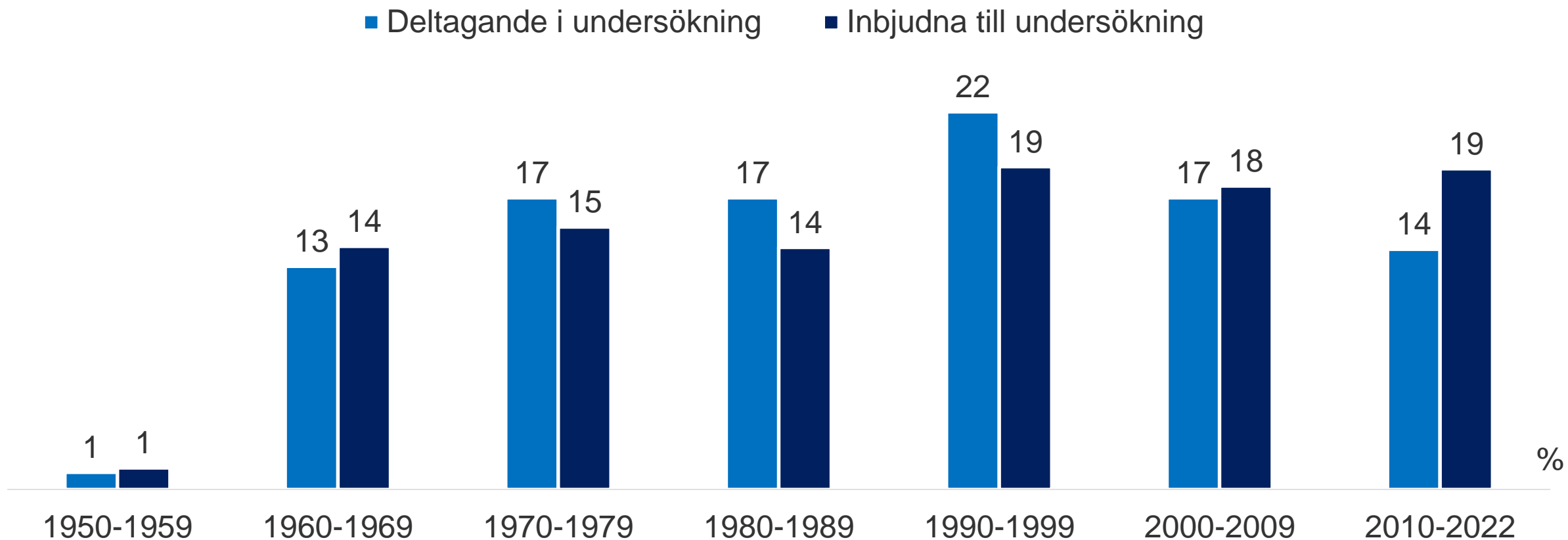
Om undersökningen

Fördelning

När avslutades din senaste utlandstjänstgöring för Försvarsmakten?

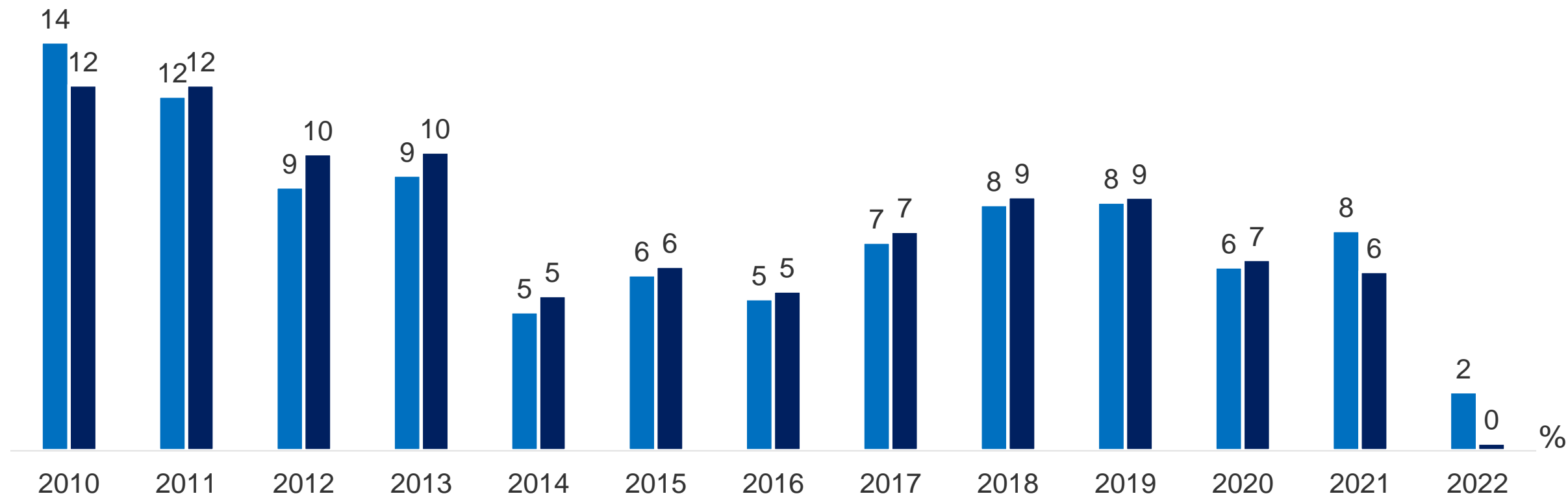
Fördelning

Vilket år avslutades din senaste utlandstjänstgöring för Försvarsmakten?

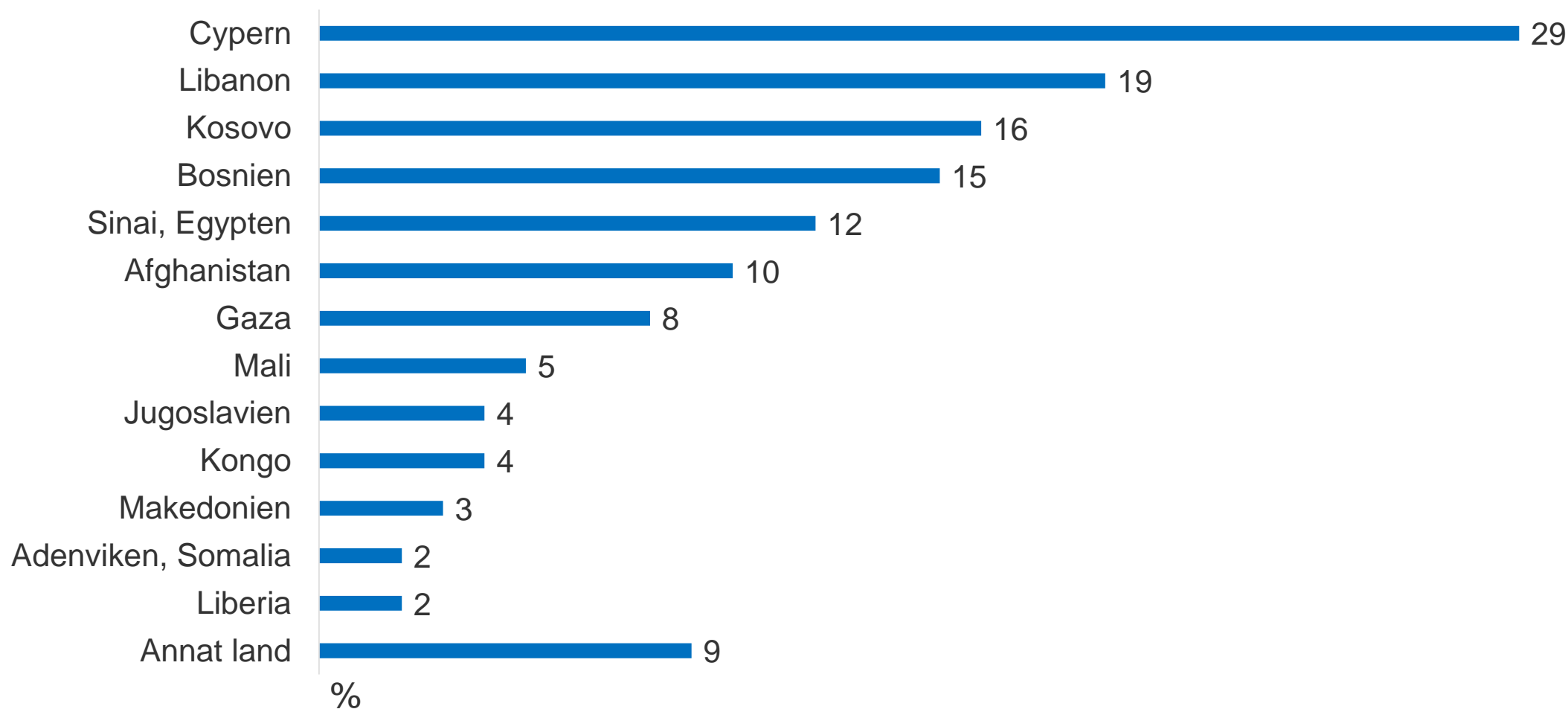
Senaste tjänstgöring
2010-2022

■ Deltagande i undersökning ■ Inbjudna till undersökning

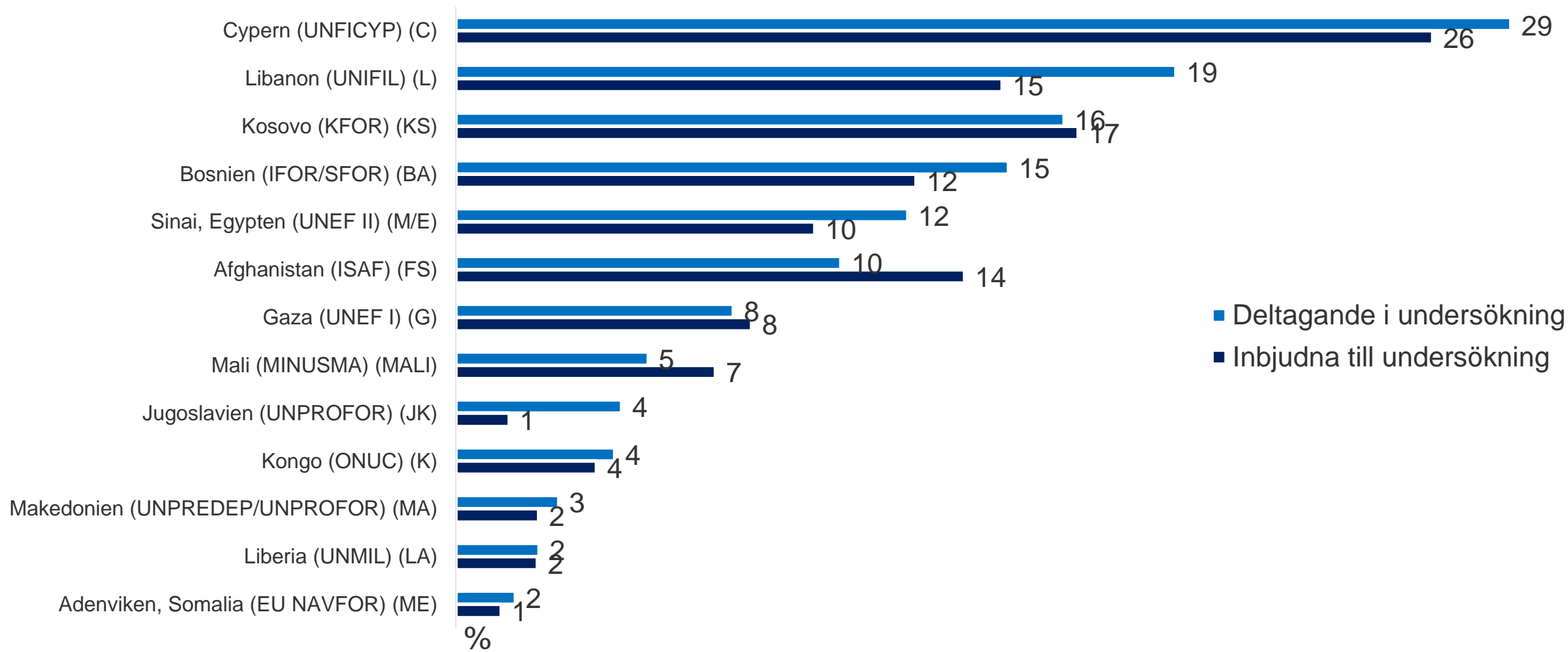
Vilket eller vilka länder har du varit stationerad i?

Flera svar möjliga

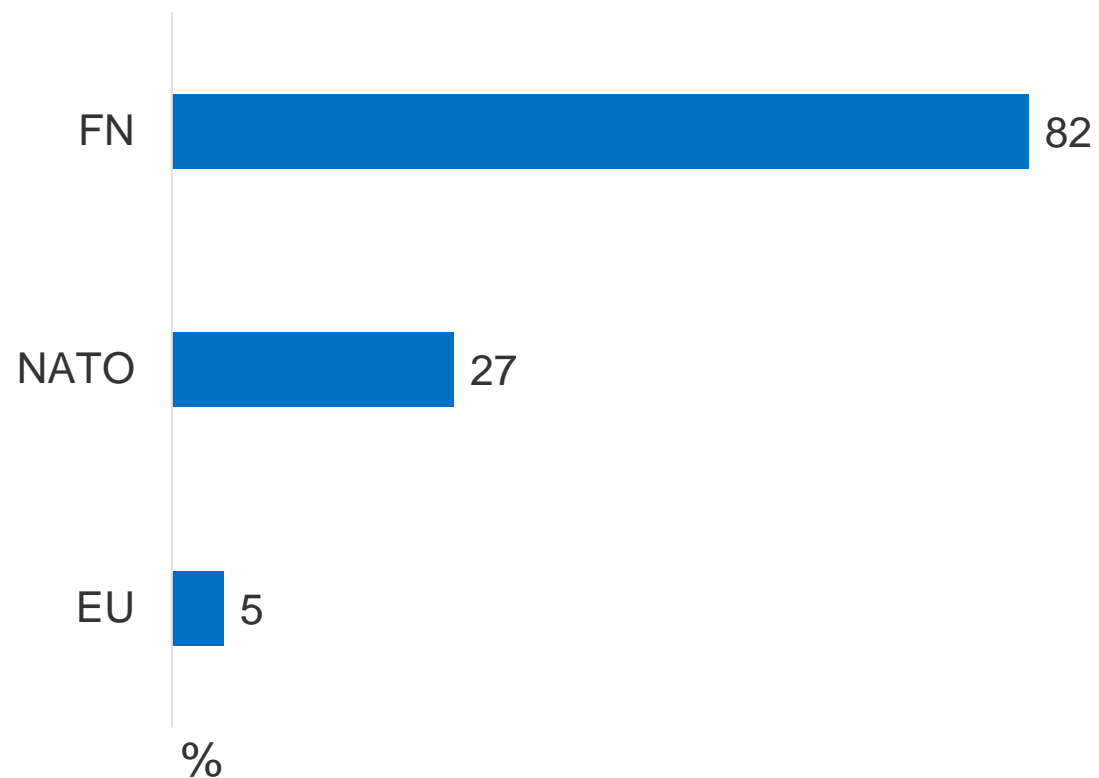
Vilket eller vilka länder har du varit stationerad i?

Flera svar möjliga – Jämförelse för de insatser/länder som presenterades som alternativ

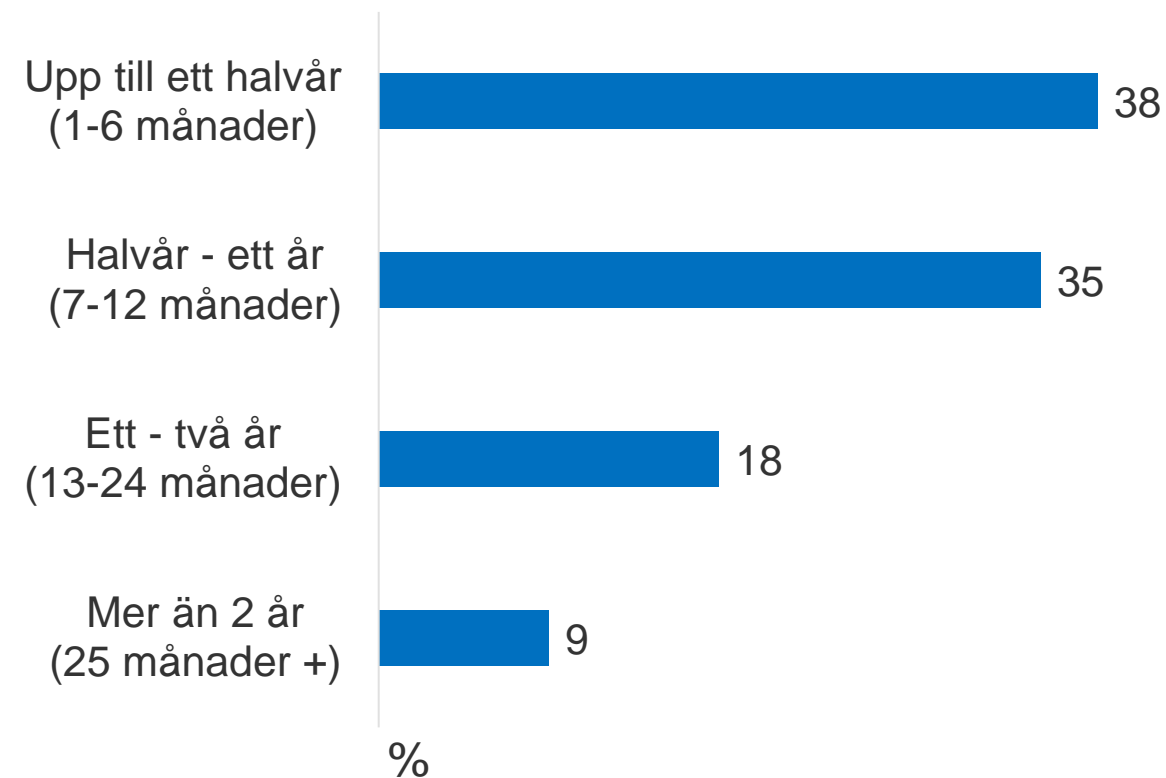

Vilken eller vilka typer av insatser har du deltagit i din utlandstjänstgöring?

Flera svar möjliga

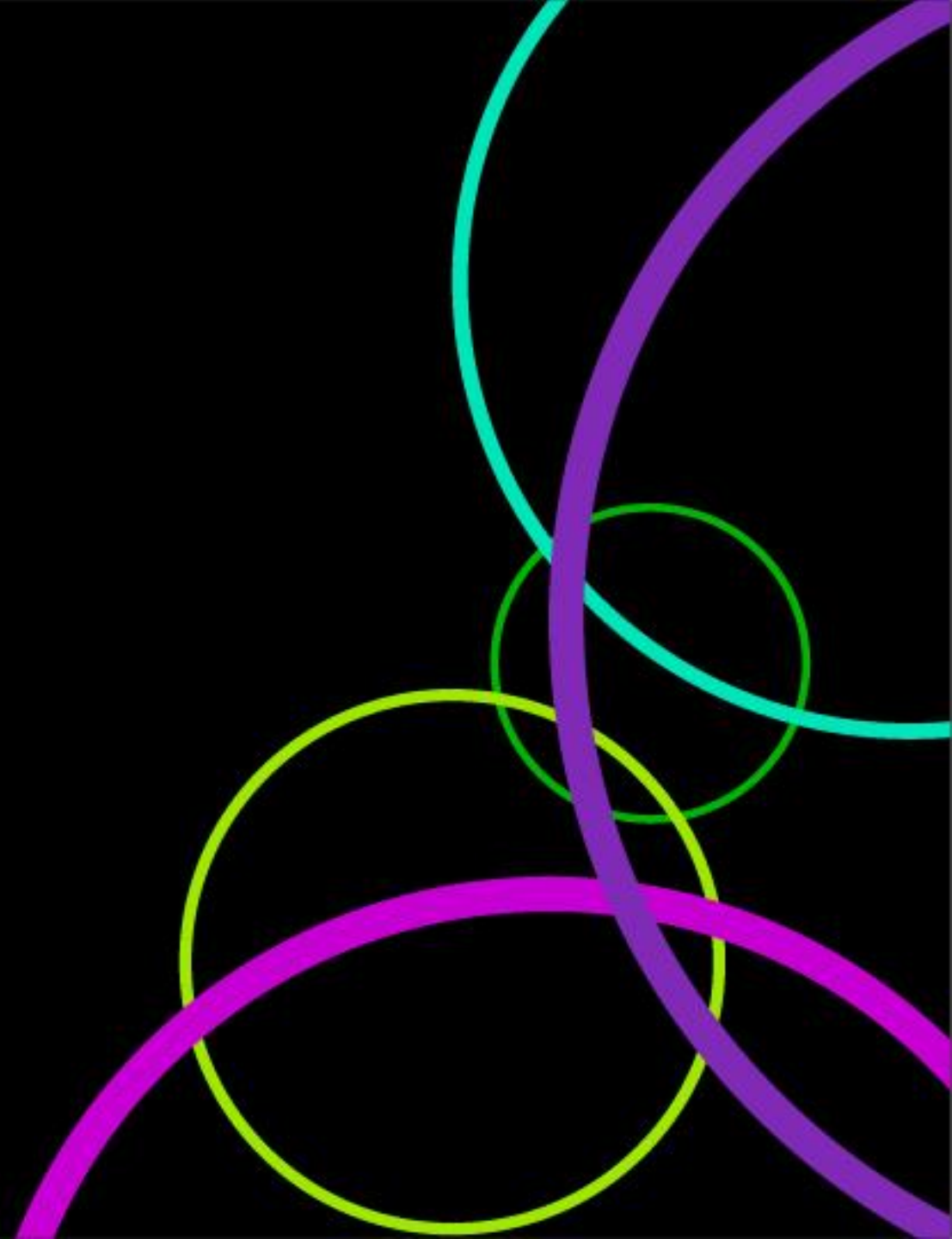

Hur många månader har du gjort utlandstjänstgöring för Försvarsmakten totalt sett, borträknat utbildningstid?

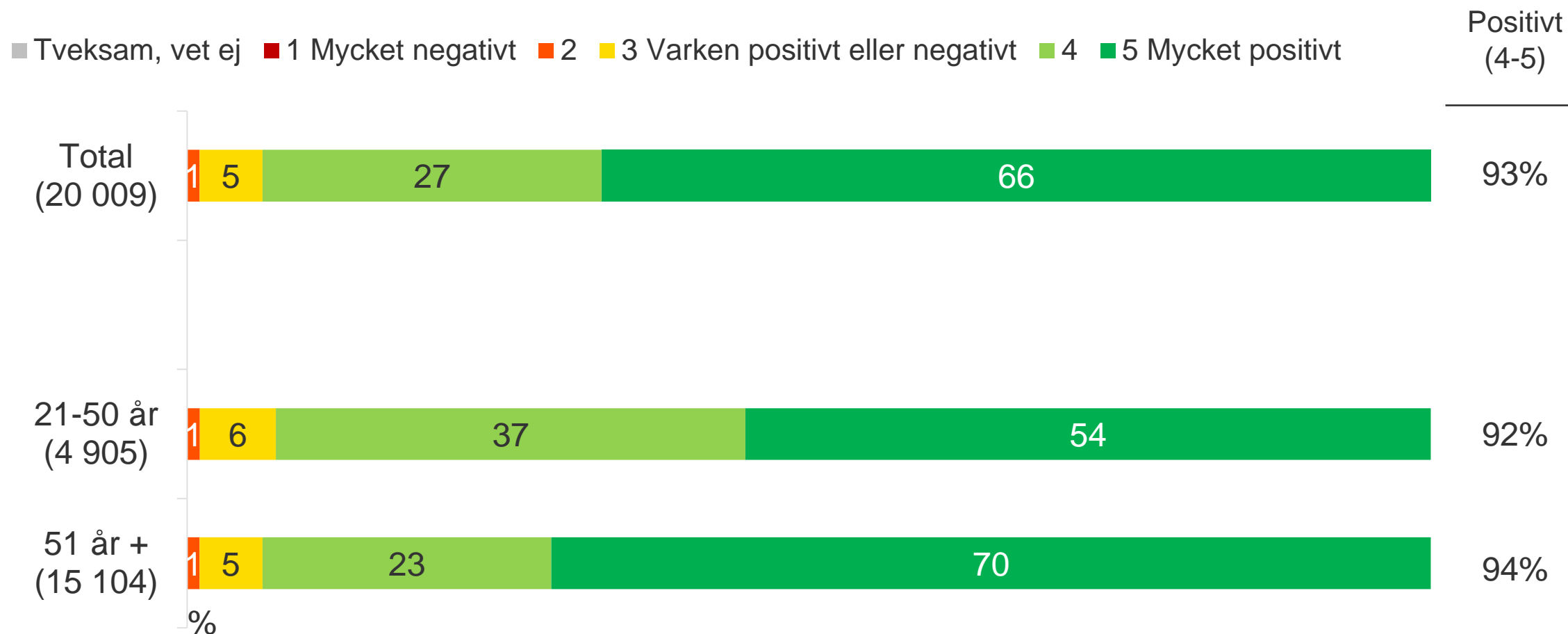

2

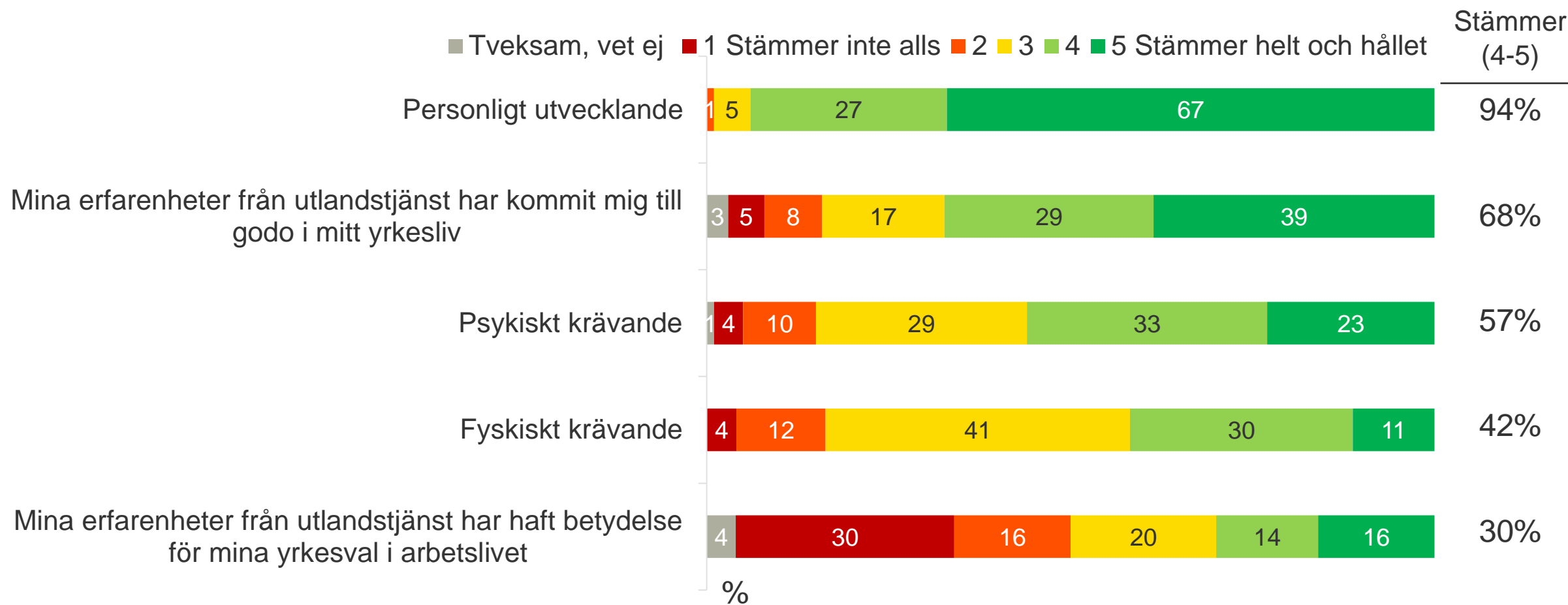
Synen på egen insats och utlandstjänstgöring i stort

Vilket är ditt **helhetsomdöme** om den eller de utlandstjänstgöringar du genomfört för Försvarsmakten?

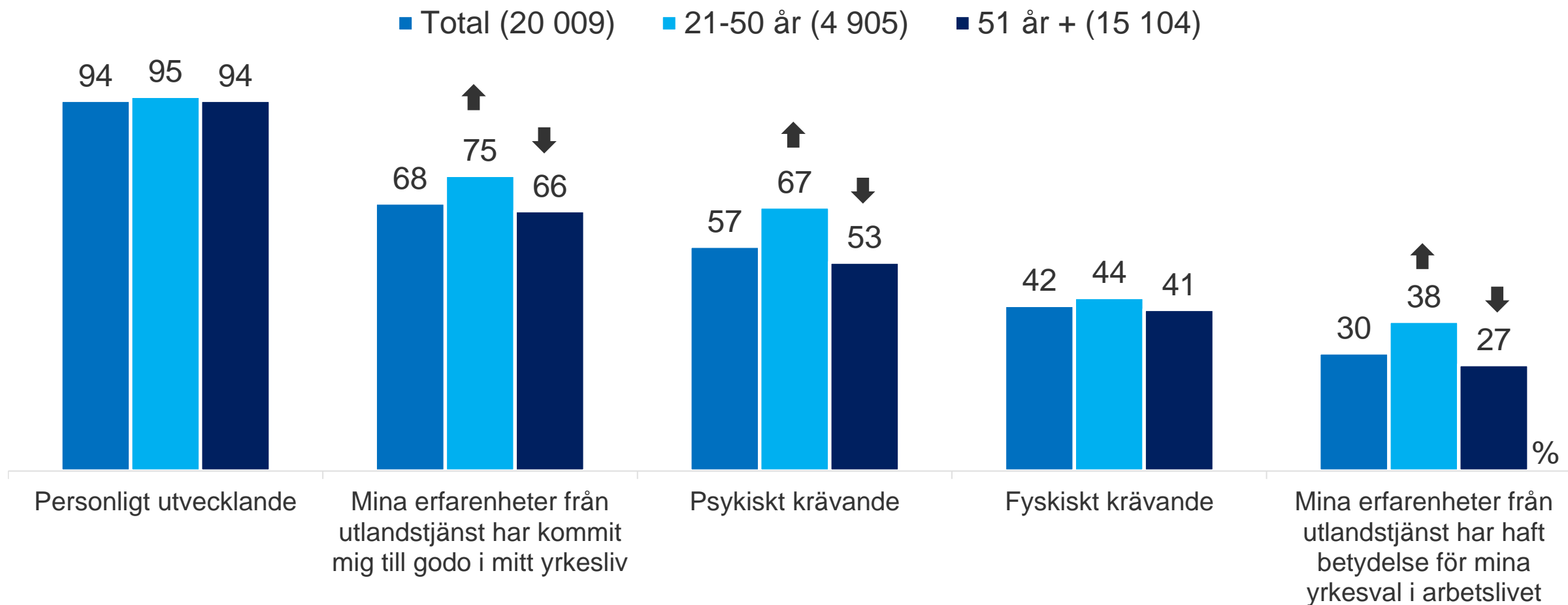

Hur ställer du dig till var och ett av följande påståenden om din utlandstjänstgöring för Försvarsmakten?

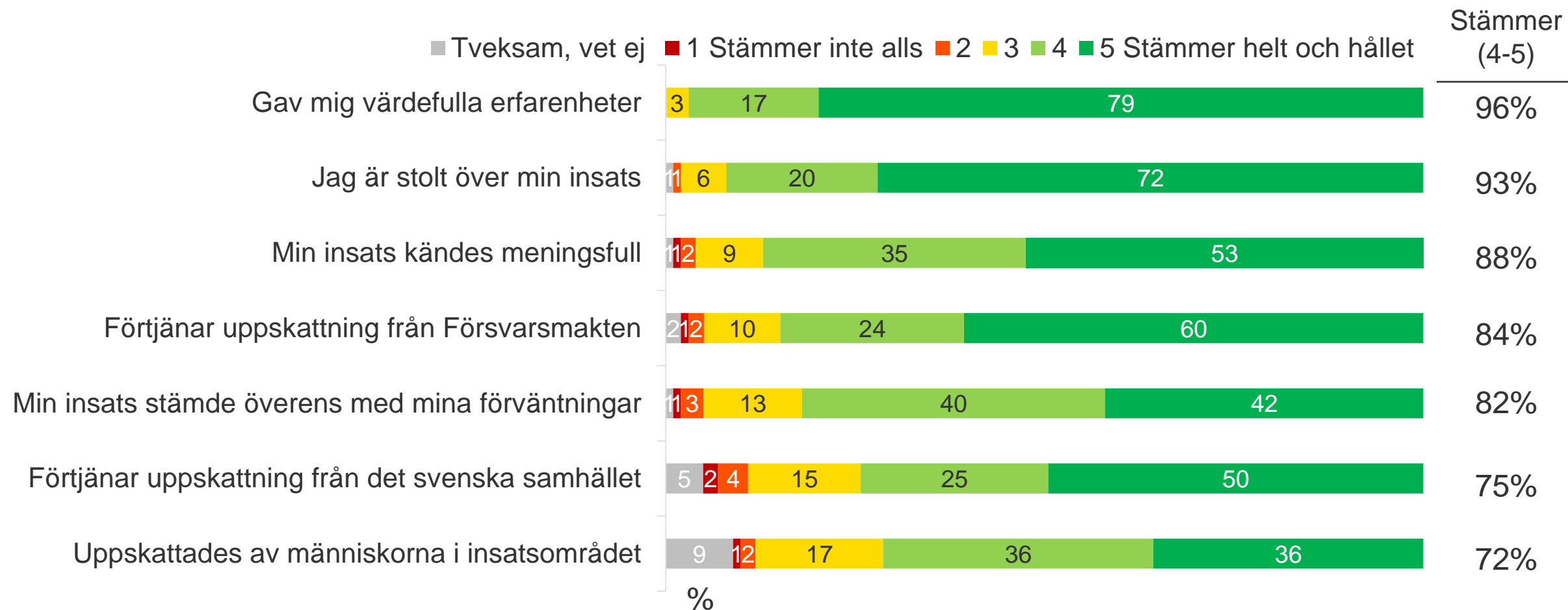

Hur ställer du dig till var och ett av följande påståenden om din utlandstjänstgöring för Försvarsmakten?

Stämmer (4-5)

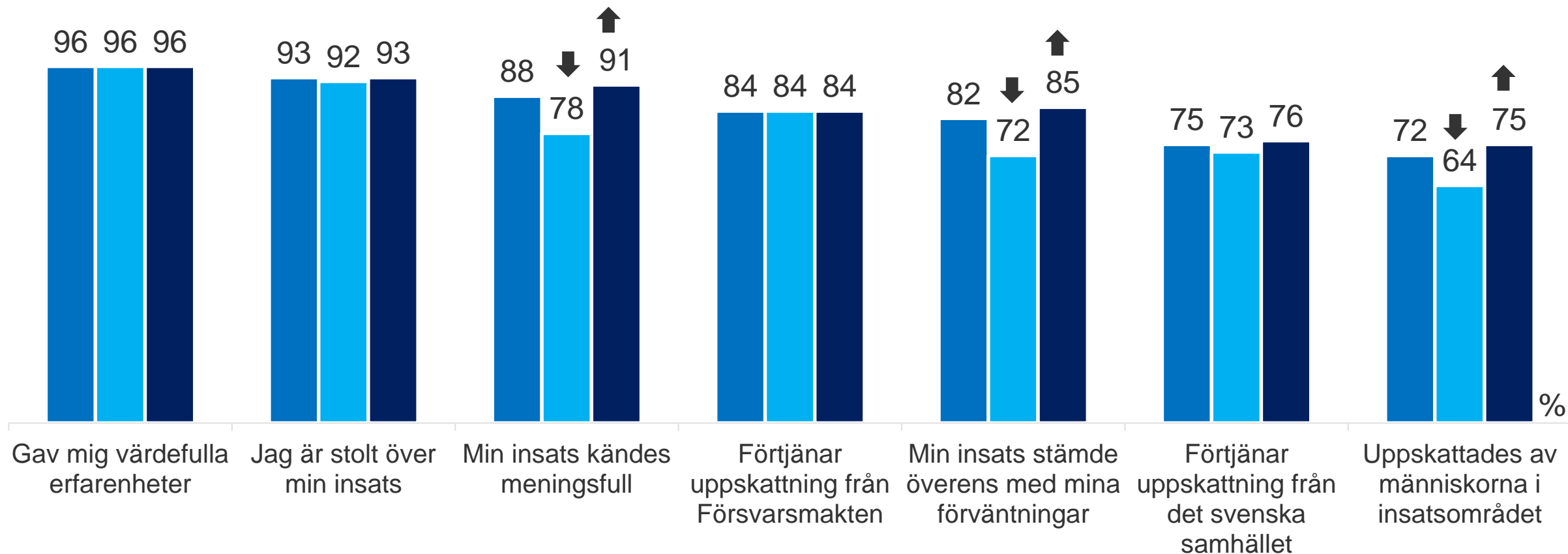
Hur ställer du dig till var och ett av följande påståenden om din utlandstjänstgöring för Försvarsmakten?

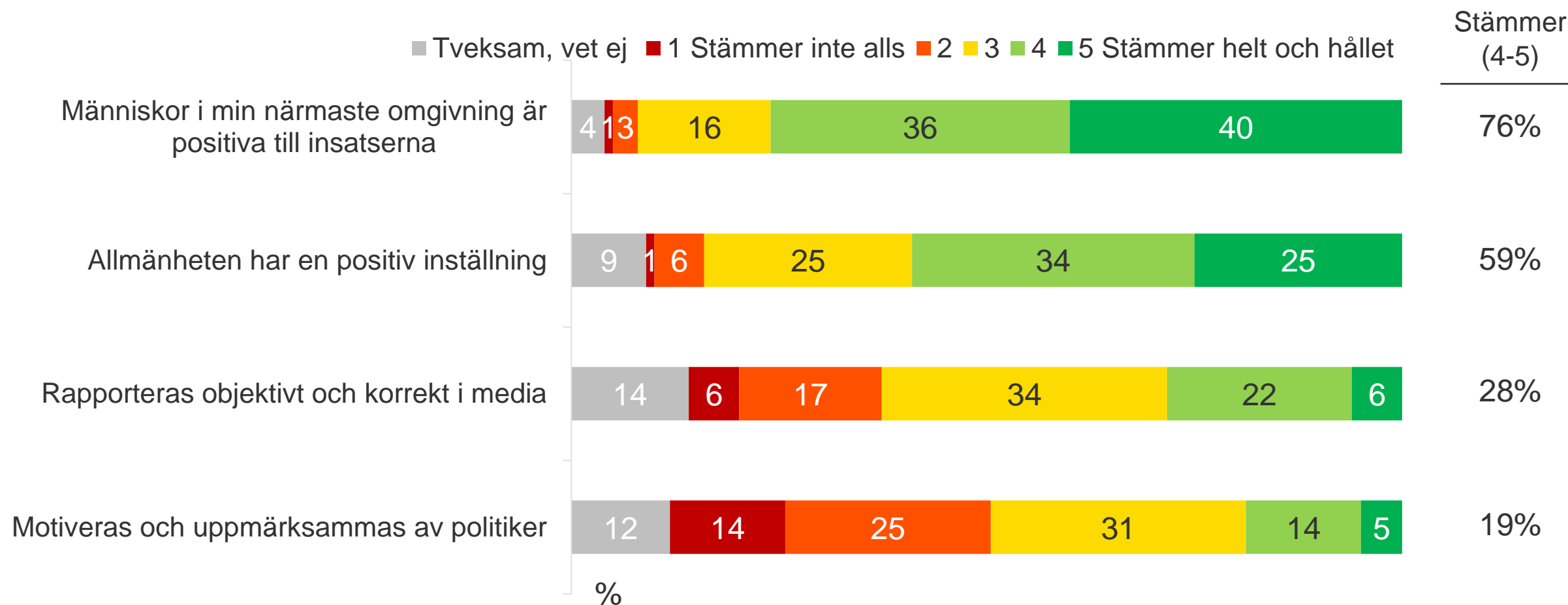
Hur ställer du dig till var och ett av följande påståenden om din utlandstjänstgöring för Försvarsmakten?

Stämmer (4-5)

■ Total (20 009) ■ 21-50 år (4 905) ■ 51 år + (15 104)

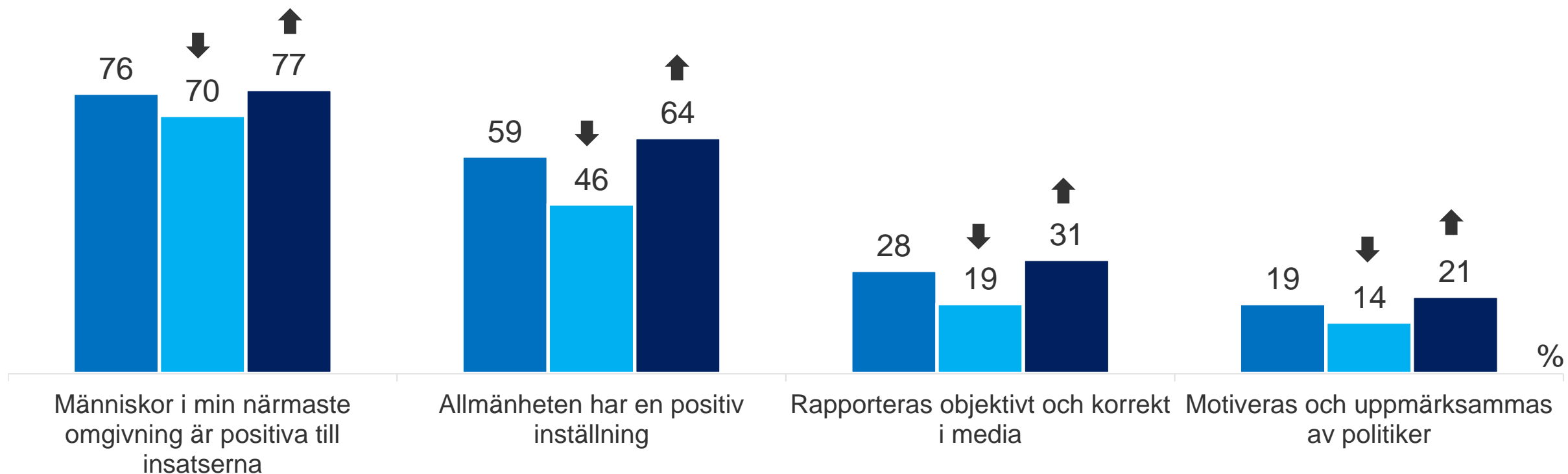
Hur ställer du dig till följande påståenden om **din egen** och om **utlandstjänstgöring i stort** för Försvarsmakten?

Hur ställer du dig till följande påståenden om **din egen** och om **utlandstjänstgöring i stort** för Försvarsmakten?

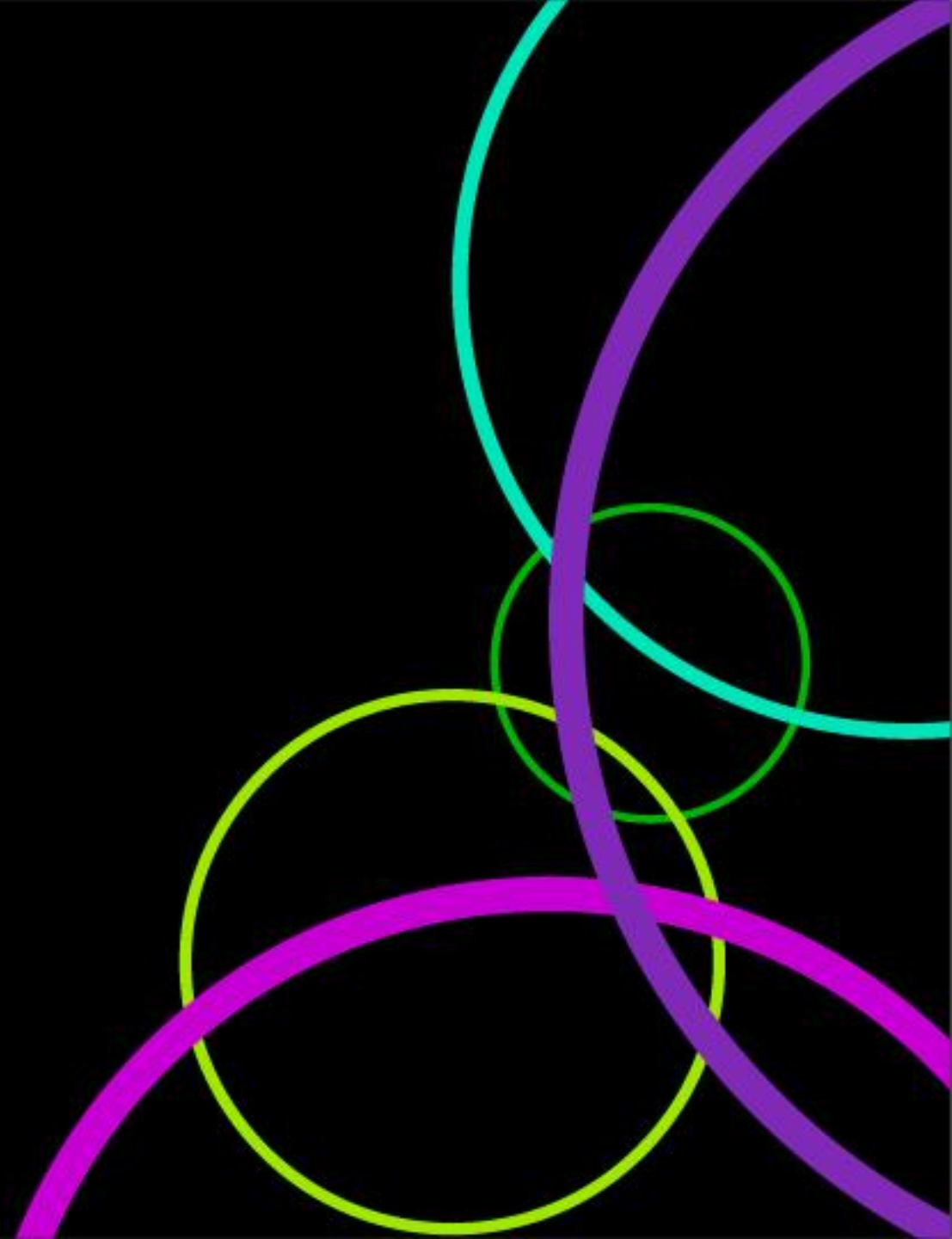
Stämmer (4-5)

■ Total (20 009) ■ 21-50 år (4 905) ■ 51 år + (15 104)

3

Uppföljning efter utlandstjänstgöring

Frågor som mäter utlandsveteranernas upplevelse av uppföljning efter insats

Frågor som ställs till alla som avslutade sin senaste utlandstjänstgöring för Försvarmakten 2012 eller senare:

”Försvarmakten har ett aktivt uppföljningsansvar som börjar i samband med din hemkomst från insatsen och varar i 5 år. Vid hemkomstillfället genomförs föreläsningar och hemkomstsamtal med samtalsledare. Ungefär 6 månader efter sker en återsamling, även där med föreläsningar och samtal. Därefter genomförs årligen antingen medarbetarsamtal alternativt informationsbrev (för de som ej längre är anställda inom Försvarmakten). I särskilda fall ges också fortsatt information och vägledning.

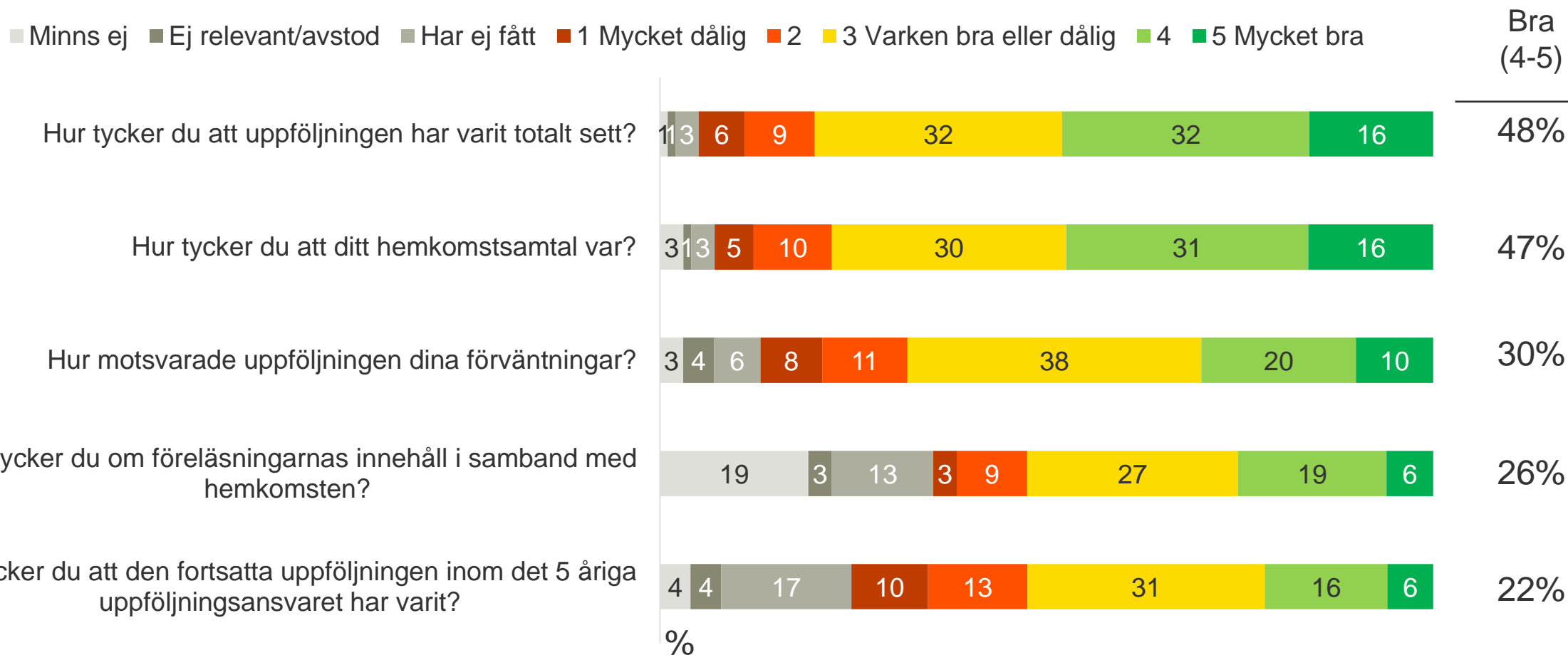
Tänk nu på din egen uppföljning från Försvarmakten i samband med hemkomst från din senaste utlandsinsats.”

1. Hur tycker du att uppföljningen har varit **totalt sett**?
2. Hur tycker du att ditt **hemkomstsamtal** var?
3. Vad tycker du om **föreläsningarnas innehåll** i samband med hemkomsten?
4. Hur tycker du att den **fortsatta uppföljningen** inom det 5-åriga uppföljningsansvaret har varit?
5. Hur motsvarade uppföljningen dina **förväntningar**?

År som senaste tjänstgöring avslutades för Försvarmakten	
2012-2022	2 017
2019-2022	677
2015-2018	725
2012-2014	615

Tänk nu på din egen **uppföljning** från Försvarsmakten i samband med hemkomst från din senaste utlandsinsats.

Frågor som ställs till alla som avslutat sin senaste utlandstjänstgöring för Försvarsmakten 2012 eller senare

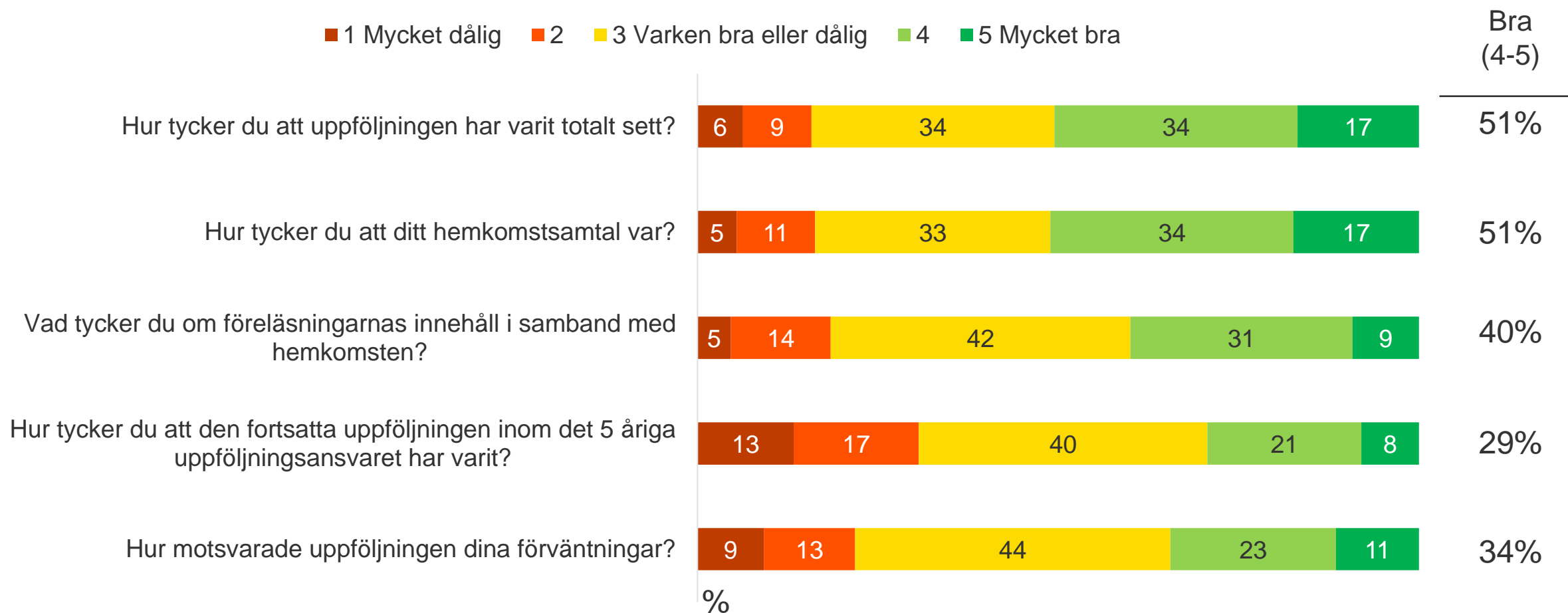

Tänk nu på din egen uppföljning från Försvarsmakten i samband med hemkomst från din senaste utlandsinsats.

Om avslutade senaste tjänstgöring 2012 eller senare

Exkl. "Minns ej", "Ej relevant/avstod", "Har ej fått"

■ 1 Mycket dålig ■ 2 ■ 3 Varken bra eller dålig ■ 4 ■ 5 Mycket bra

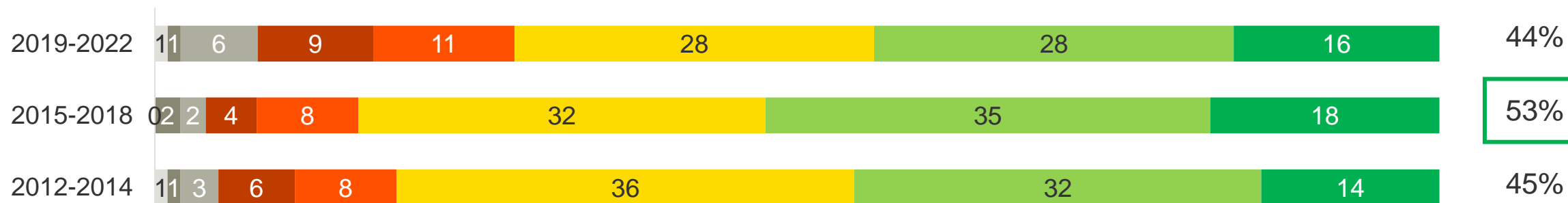

Tänk nu på din egen uppföljning från Försvarsmakten i samband med hemkomst från din senaste utlandsinsats.

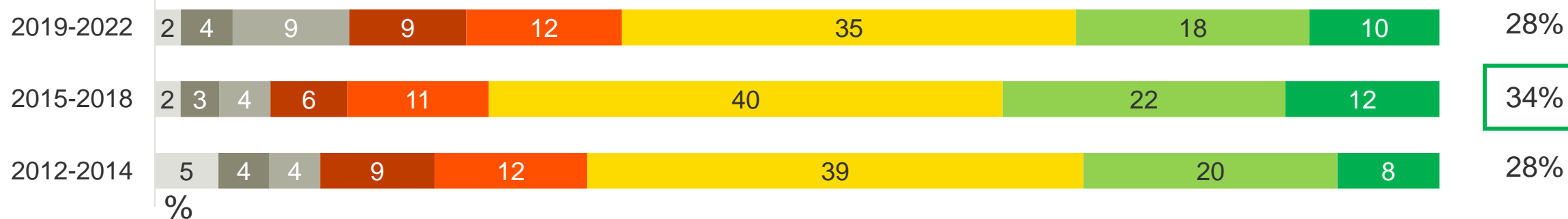
Om avslutade senaste tjänstgöring 2012 eller senare

■ Minns ej ■ Ej relevant/avstod ■ Har ej fått ■ 1 Mycket dålig ■ 2 ■ 3 Varken bra eller dålig ■ 4 ■ 5 Mycket bra

Hur tycker du att uppföljningen har varit **totalt sett**?

Hur motsvarade uppföljningen dina **förväntningar**?

Tänk nu på din egen uppföljning från Försvarsmakten i samband med hemkomst från din senaste utlandsinsats.

Om avslutade senaste tjänstgöring 2012 eller senare

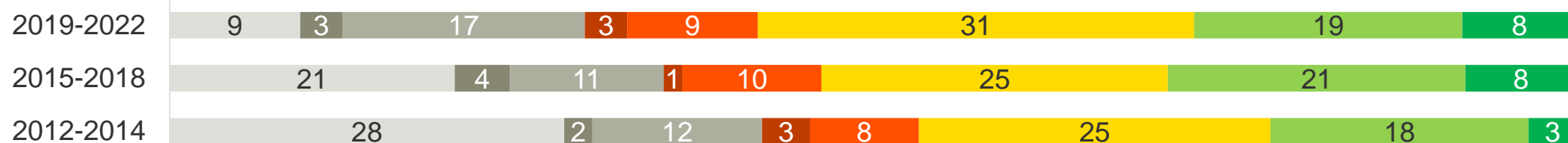
■ Minns ej ■ Ej relevant/avstod ■ Har ej fått ■ 1 Mycket dålig ■ 2 ■ 3 Varken bra eller dålig ■ 4 ■ 5 Mycket bra

Bra
(4-5)

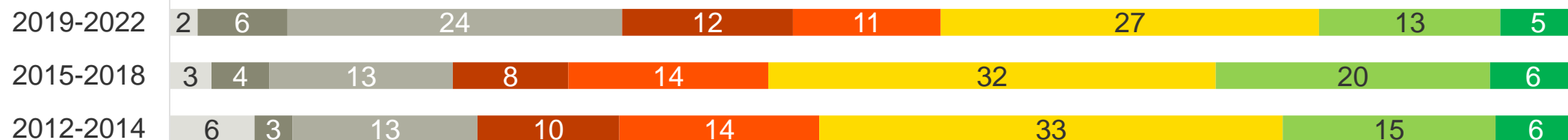
Hur tycker du att ditt **hemkomstsamtal** var?

Vad tycker du om **föreläsningarnas innehåll** i samband med hemkomsten?

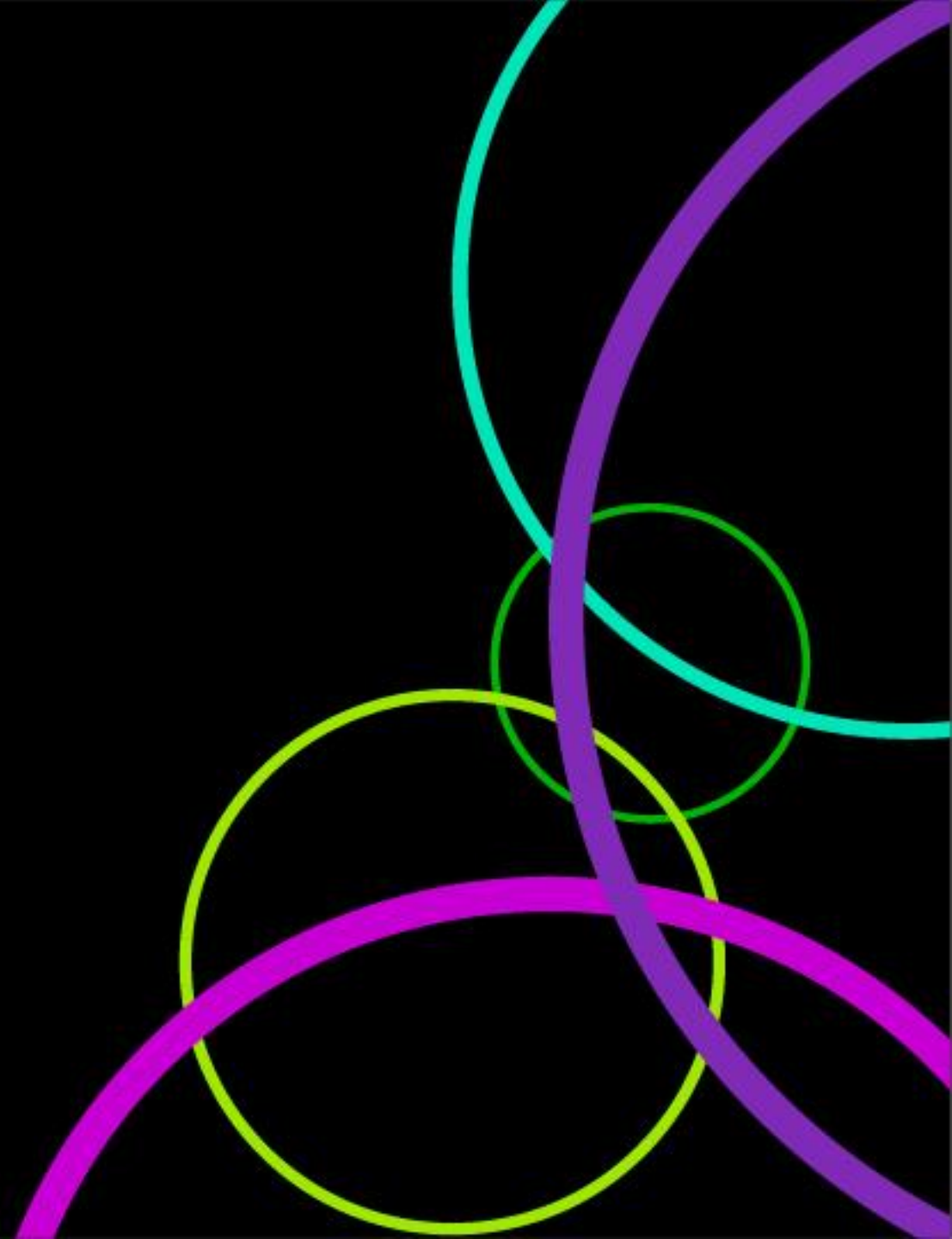
Hur tycker du att den **fortsatta uppföljningen** inom det 5-åriga uppföljningsansvaret har varit?

%

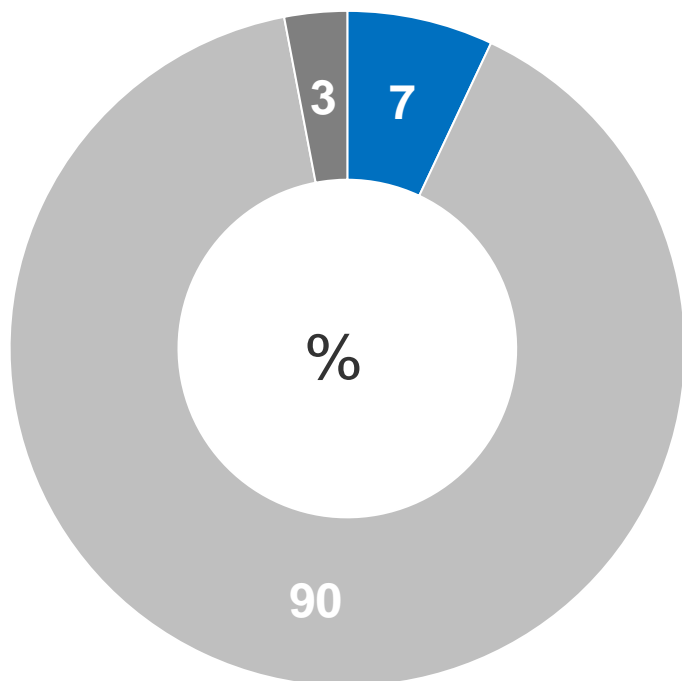
4

Stöd och vägledning efter utlandstjänstgöring

Har du någon gång varit i behov av **stöd eller vägledning** från Försvarsmakten?

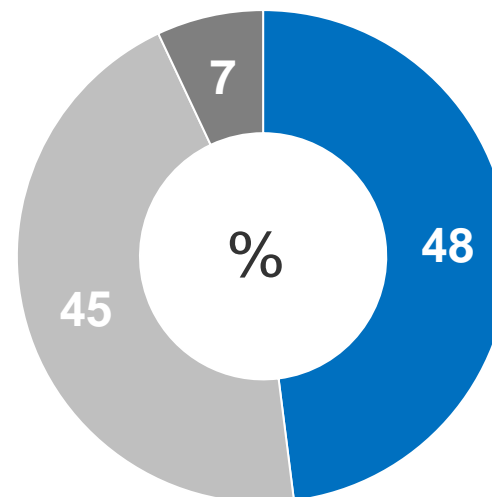
■ Ja ■ Nej ■ Minns ej/inget svar

Om ja: (1 363)

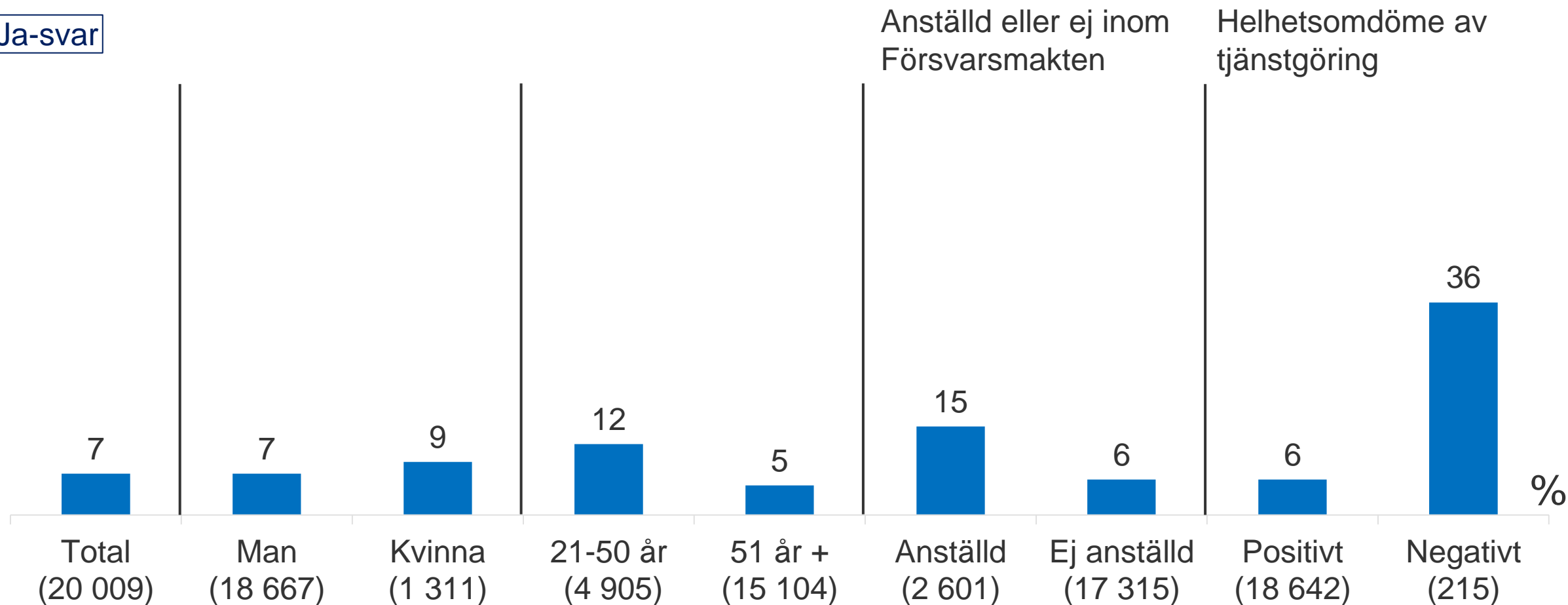
Har du fått det stöd eller den vägledning som du efterfrågade?

■ Ja ■ Nej ■ Minns ej/inget svar

Har du någon gång varit i behov av **stöd eller vägledning** från Försvarsmakten?

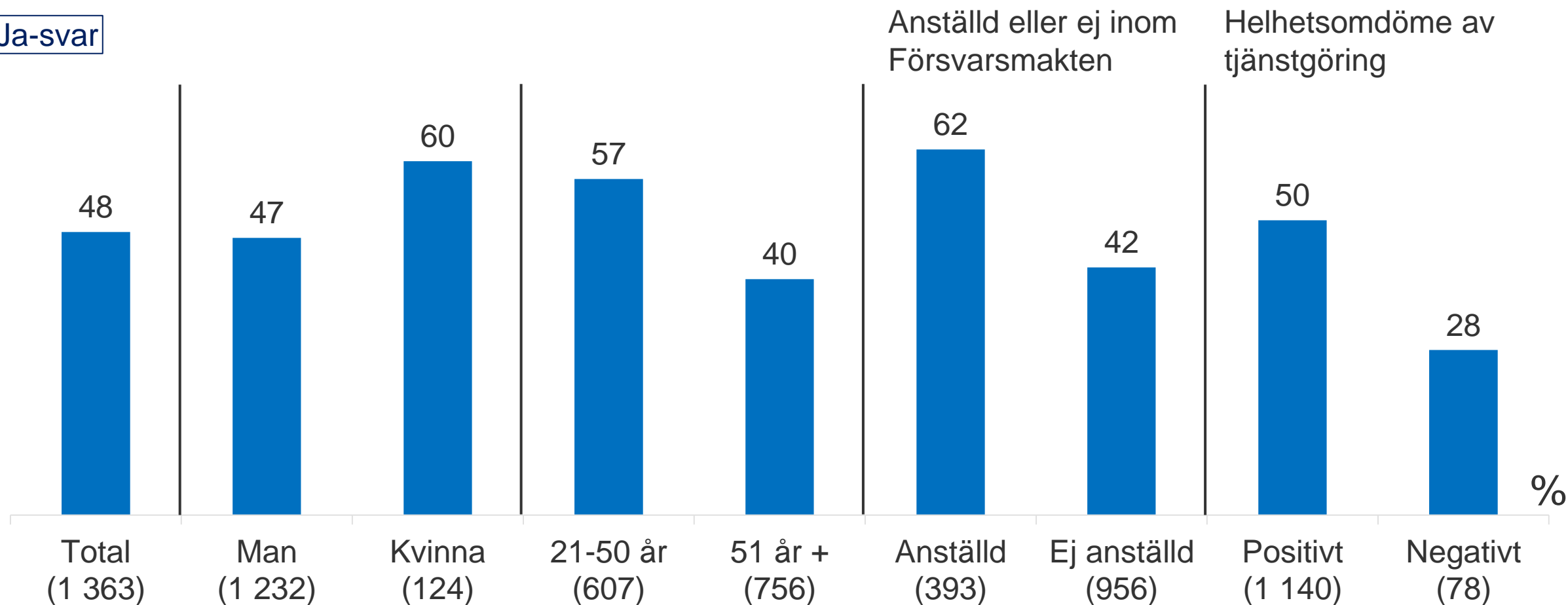
Ja-svar

Har du fått det stöd eller den vägledning som du efterfrågade?

Om någon gång varit i behov av stöd eller vägledning från Försvarsmakten

Ja-svar

Vilken typ av stöd eller vägledning var det som du efterfrågade men **inte fick**?

Om svarat "nej" på fråga om fått det stöd eller den vägledning som efterfrågats

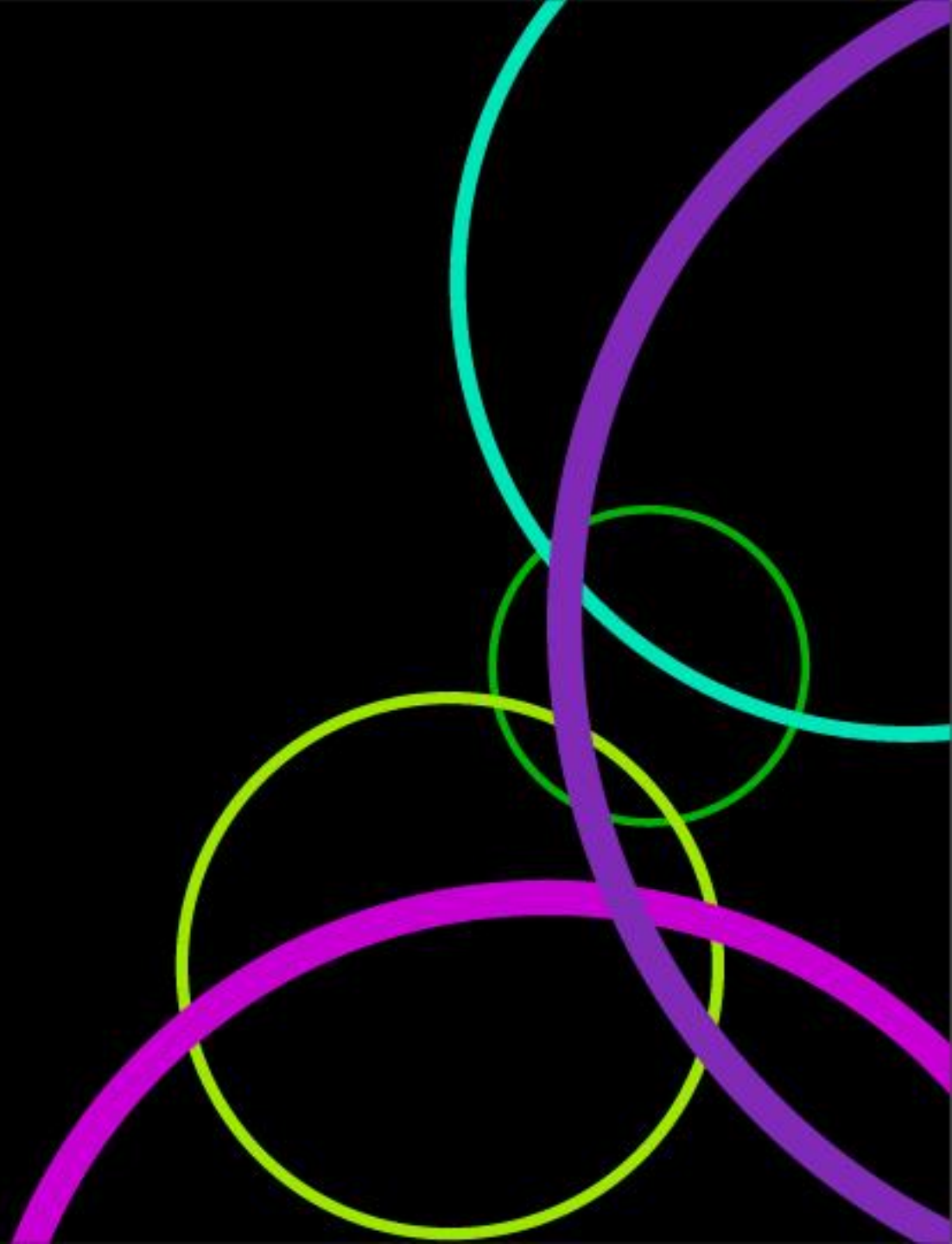
"Samtal, terapi, bearbetning. Har senare försökt ge Försvarsmakten input om hur de bör agera för att stödja dem som behöver stöd, men inte fått någon direkt förståelse för mina erfarenheter och åsikter."

"Verktyg och stöd för att hantera det kommande livet utanför "FN-bubblan". Reflektera och analysera missionen och delar som kanske varit extra krävande och/eller ibland skrämmande."

"Hjälp med PTSD. Fick tala med psykolog och lovades KBT terapi men fick aldrig någon hjälp. Då det drog ut på tiden sökte jag hjälp bland kamrater och på egen hand och har hanterat det sedan dess."

5

Uppföljningsindex 2022

Uppföljningsindex 2022

Utlandsveteranernas upplevelser av uppföljningsansvaret

För att kunna utvärdera utlandsveteranernas upplevelser av Försvarmaktens uppföljning vid hemkomst har ett uppföljningsindex tagits fram utifrån 5 frågor. Utifrån relevans har frågorna tilldelats olika vikter, nedan rangordnas frågorna utifrån hur stor påverkan respektive fråga har vid framställning.

Frågornas prioriteringsordning för uppföljningsindex:

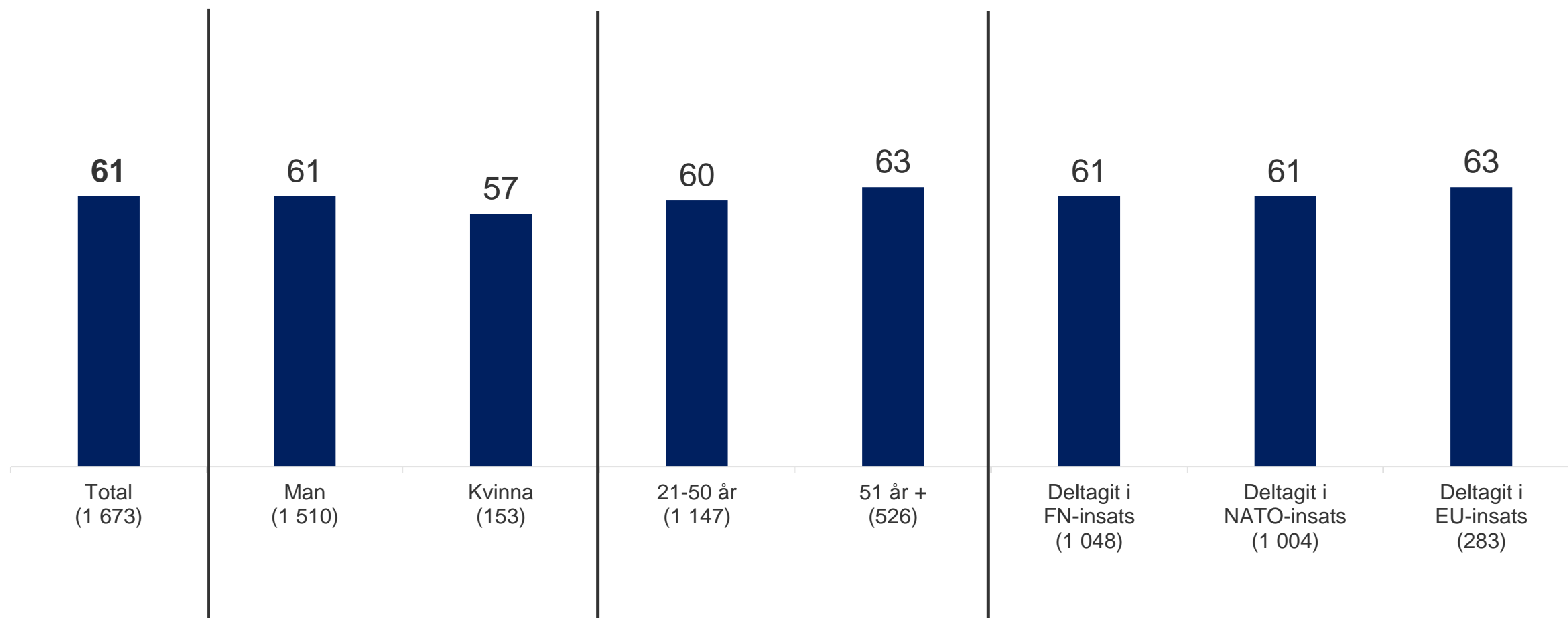
1. Hur tycker du att uppföljningen har varit **totalt sett**?
2. Hur motsvarade uppföljningen dina **förväntningar**?
3. Hur tycker du att den **fortsatta uppföljningen** inom det 5-åriga uppföljningsansvaret har varit?
4. Hur tycker du att ditt **hemkomstsamtal** var?
5. Vad tycker du om **föreläsningarnas innehåll** i samband med hemkomsten?

Uppföljningsindex resulterar i ett värde mellan 0-100 poäng. Om indexvärdet landar på 50 poäng innebär att uppföljningen överlag anses vara "varken bra eller dålig" och är resultatet av antingen att de allra flesta uppgett 3:or på den 5-gradiga skalan för samtliga frågor och/eller att det är lika många som ansett att uppföljningen har varit bra (4-5) som dålig (1-2). Ett indexvärde över 50 poäng innebär att uppföljningen har upplevts som övervägande bra och ju högre indexvärde desto bättre utvärderas uppföljningen av utlandsveteranerna.

Poängsättning	
1 Mycket dåligt	0 p
2	25 p
3	50 p
4	75 p
5 Mycket bra	100 p
Minns ej/avstod/ej fått/ej relevant	- Övriga svar har exkluderats

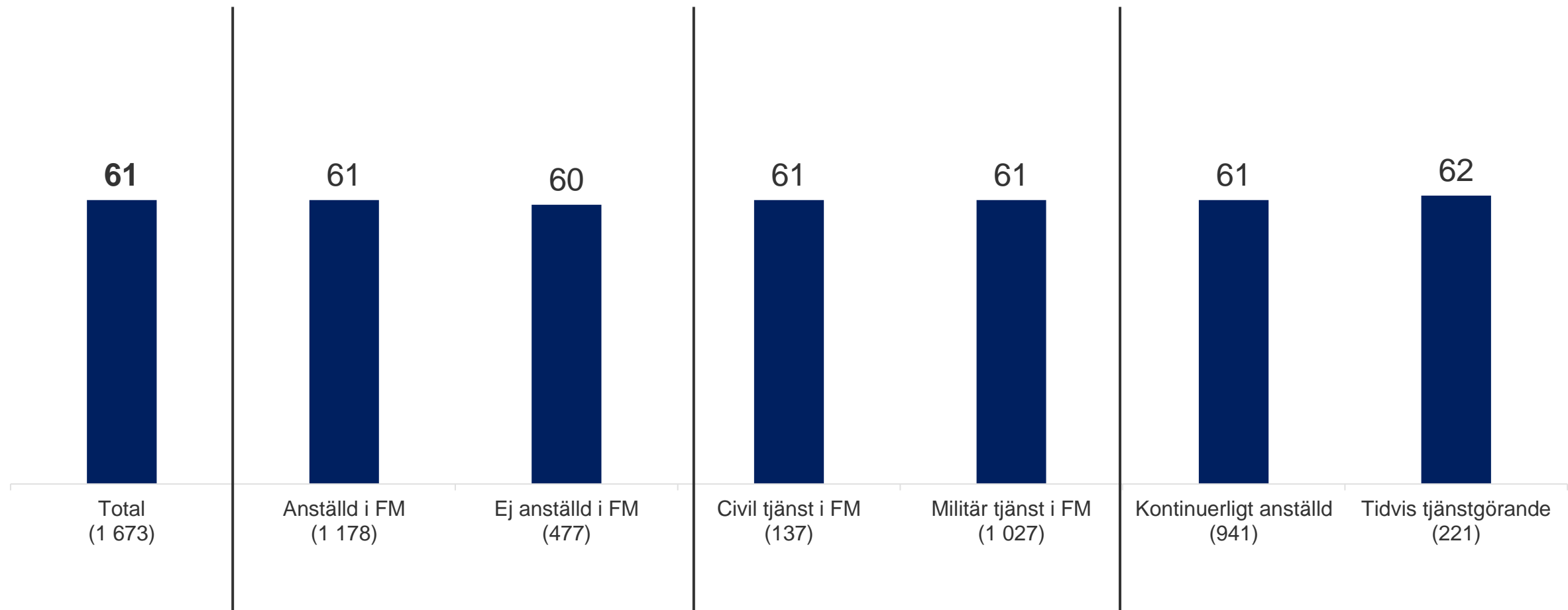
Högre nöjdhet bland äldre och hos män

Uppföljningsindex 2022

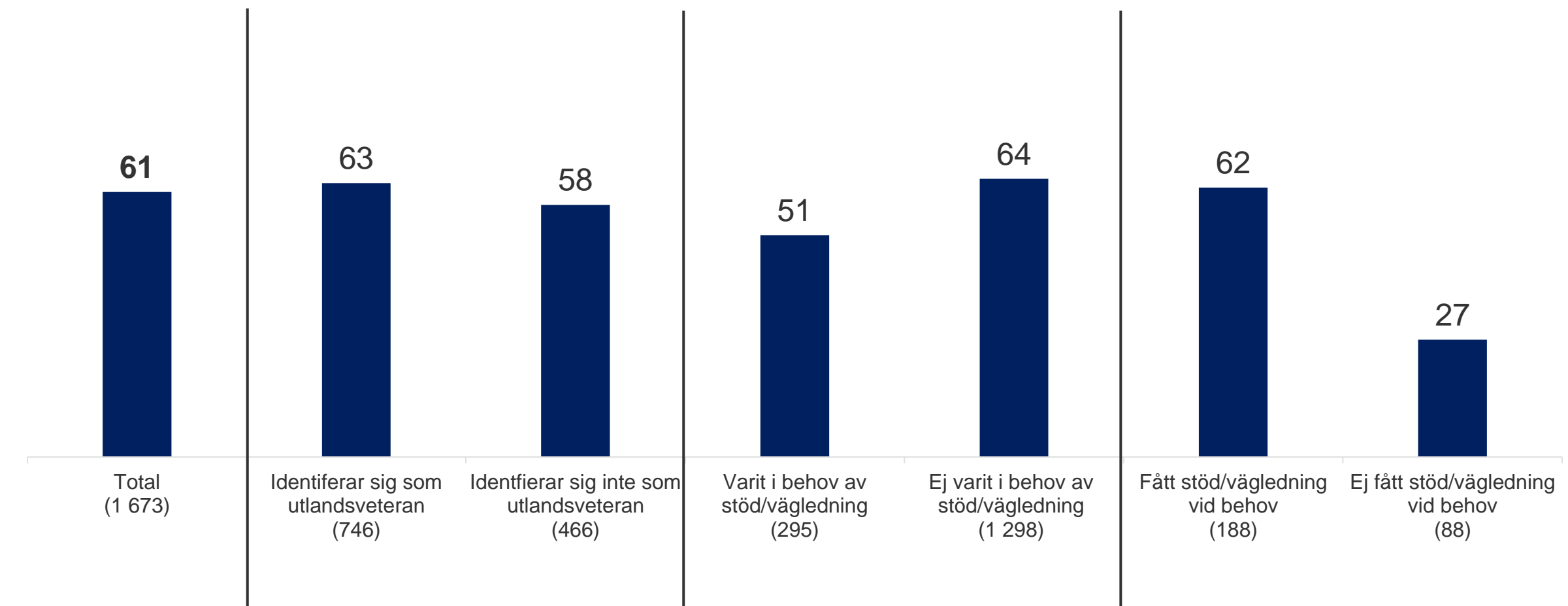
Anställda i Försvarsmakten inte mer nöjda än de som inte är anställda idag

Uppföljningsindex 2022

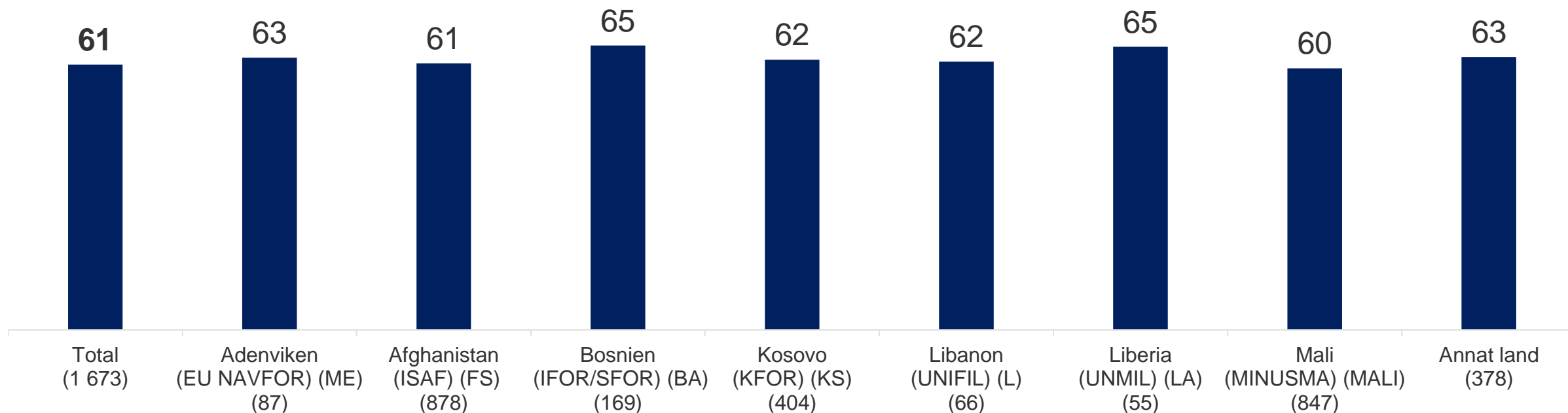
Gruppen som varit i behov av stöd/vägledning är mindre nöjd med uppföljningen

Uppföljningsindex 2022

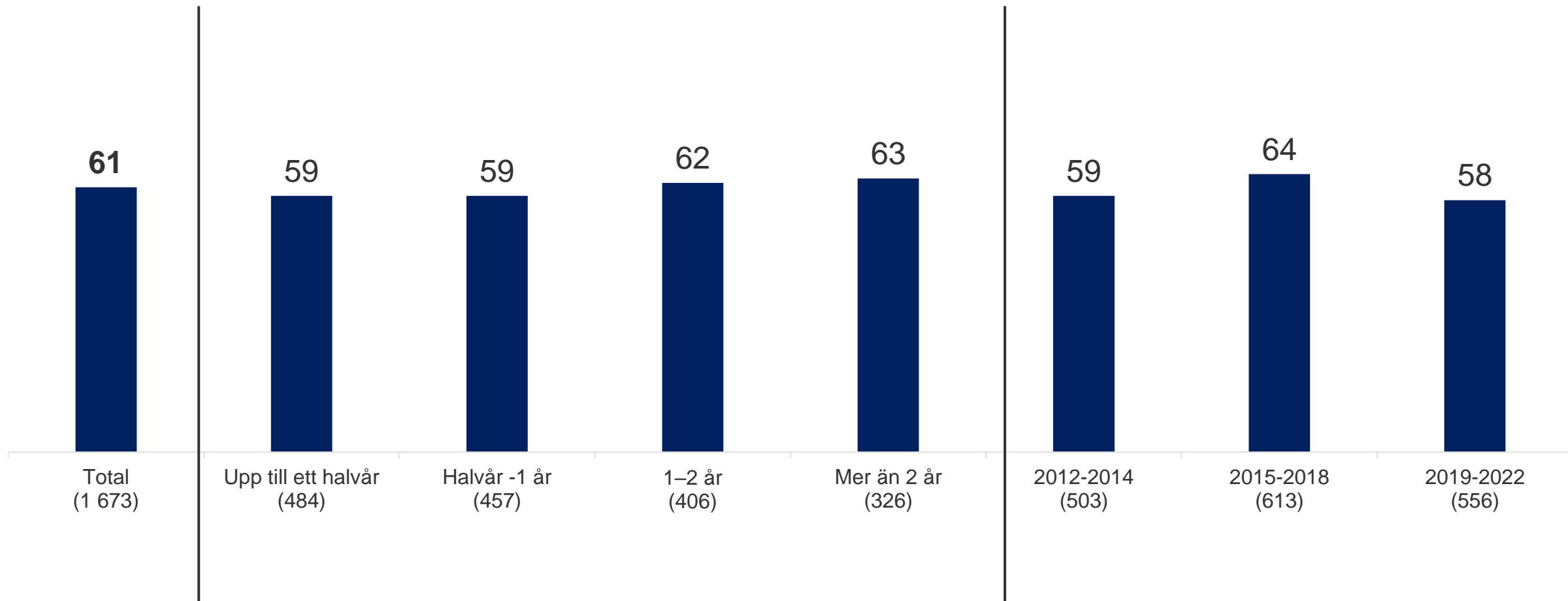
Högre nöjdhet bland utlandsveteraner som har tjänstgjort i Bosnien och Liberia

Uppföljningsindex 2022

Högst värde bland dem som senast tjänstgjorde mellan 2015-2018

Uppföljningsindex 2022

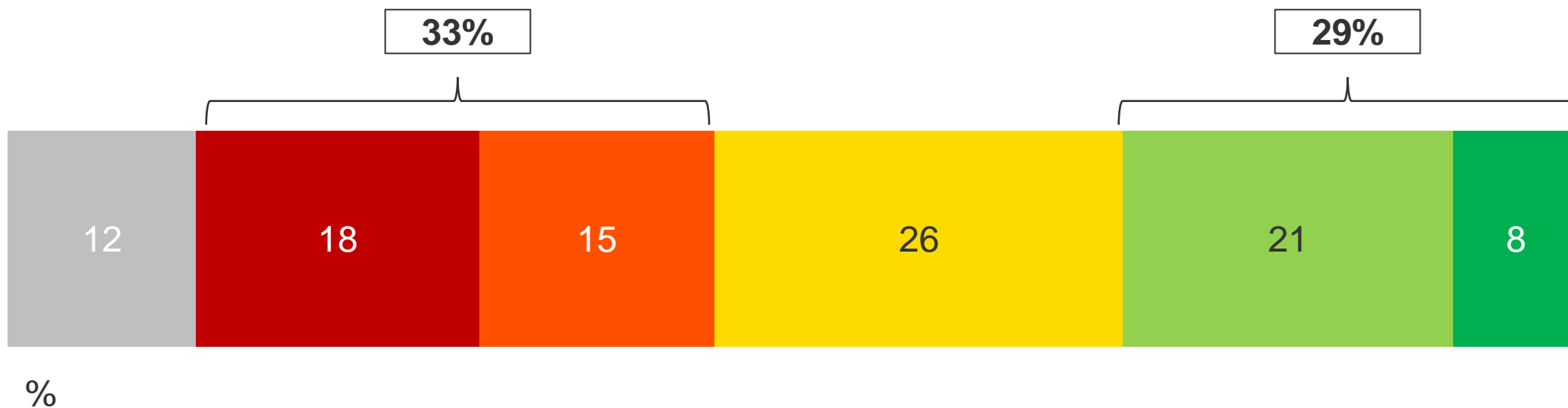
6

Kompetens och arbetsliv efter utlandstjänstgöring

I vilken utsträckning anser du att din internationella militära insats ses som en **merit** av civila arbetsgivare?

■ Tveksam, vet ej ■ 1 Mycket liten utsträckning/inte alls ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 Mycket stor utsträckning

På vilket/vilka sätt har din erfarenhet från din internationella militära insats setts som en merit av civila arbetsgivare?

Om uppgett att insats setts som merit i stor utsträckning (4-5)

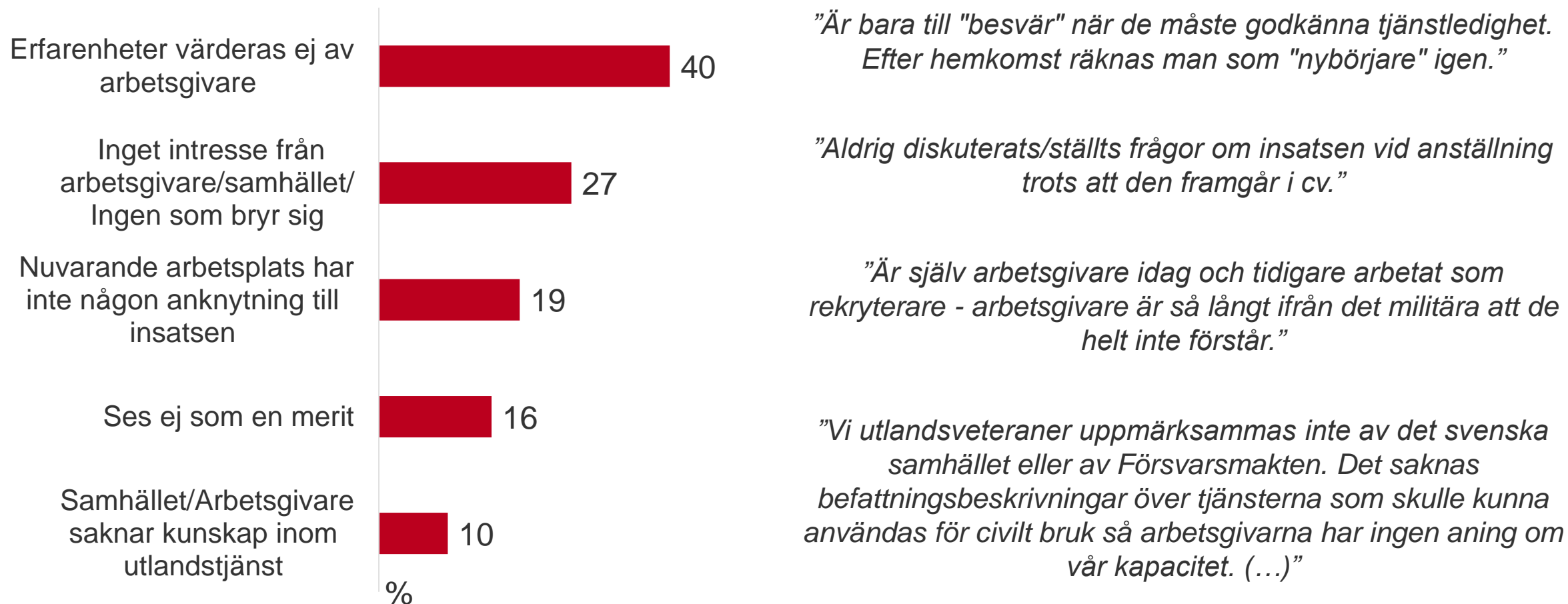
"Dels livserfarenhet men också en personlig mognad med uppskattad värdegrund och ansvarskänsla för verksamheten, likväl som medmänniskor."

"En tilltro till min förmåga att arbeta i krävande miljöer och under hög arbetsbelastning. Att jag har hög arbetsmoral och står för ordning/redda. Även ansetts meriterande för att det anses som att jag kan samarbeta väl inom en grupp."

"Att man har en bred erfarenhet av att arbeta i olika miljöer, obekväma miljöer, i olika konstellationer med olika människor och nationaliteter."

På vilket/vilka sätt har din erfarenhet från din internationella militära insats **inte setts som en merit** av civila arbetsgivare?

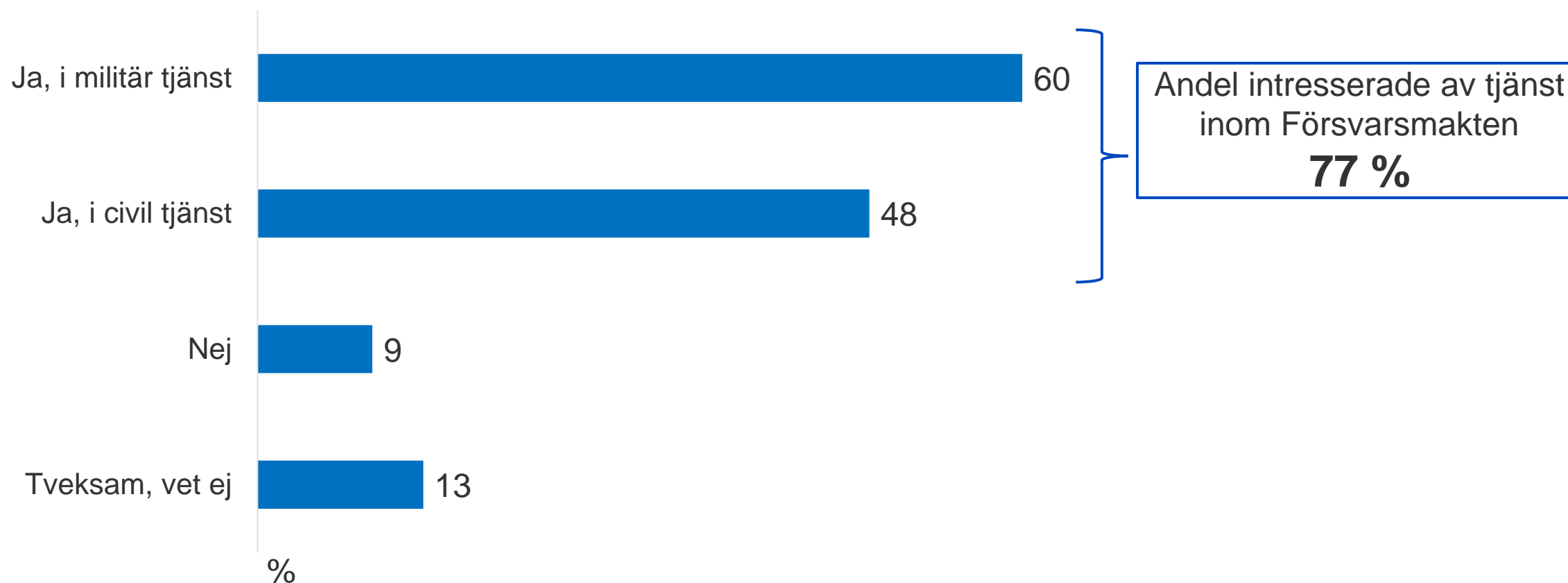
Om uppgett att insats setts som merit i liten utsträckning (1-2)

Skulle du vara intresserad av att **arbeta inom Försvarsmakten** om det gavs möjlighet?

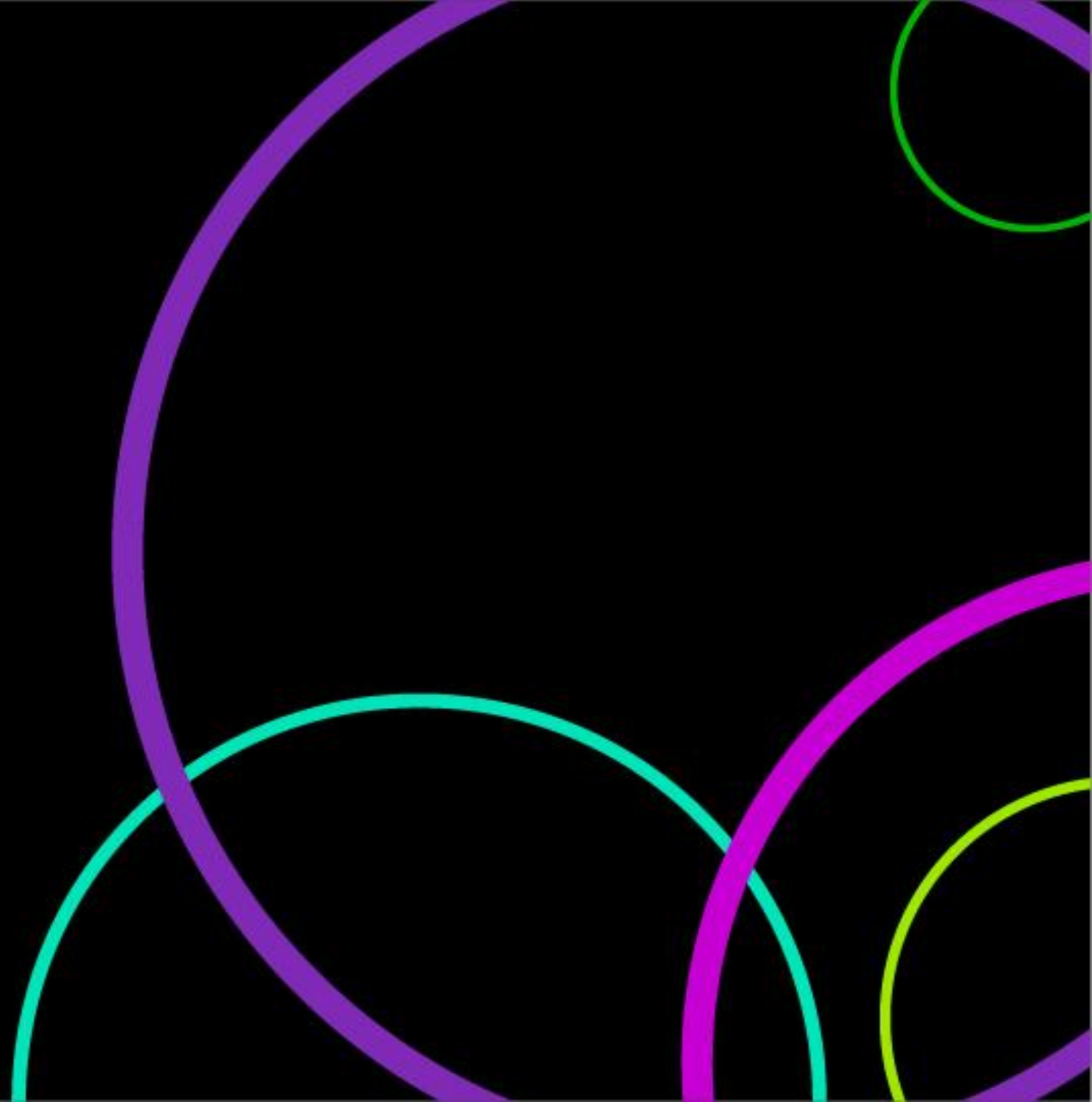
Flera svar möjliga

Om ej anställd inom Försvarsmakten idag och under 55 år

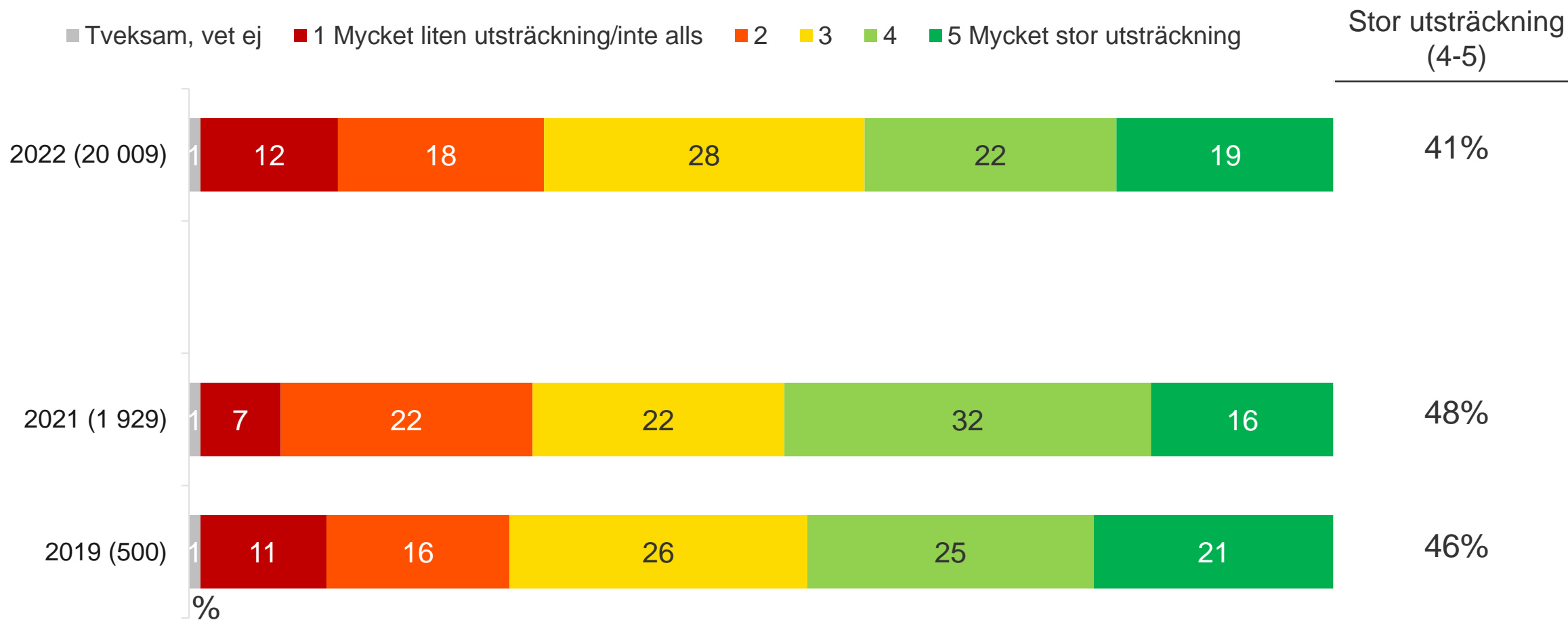

7

Veterandagen och engagemang som utlandsveteran

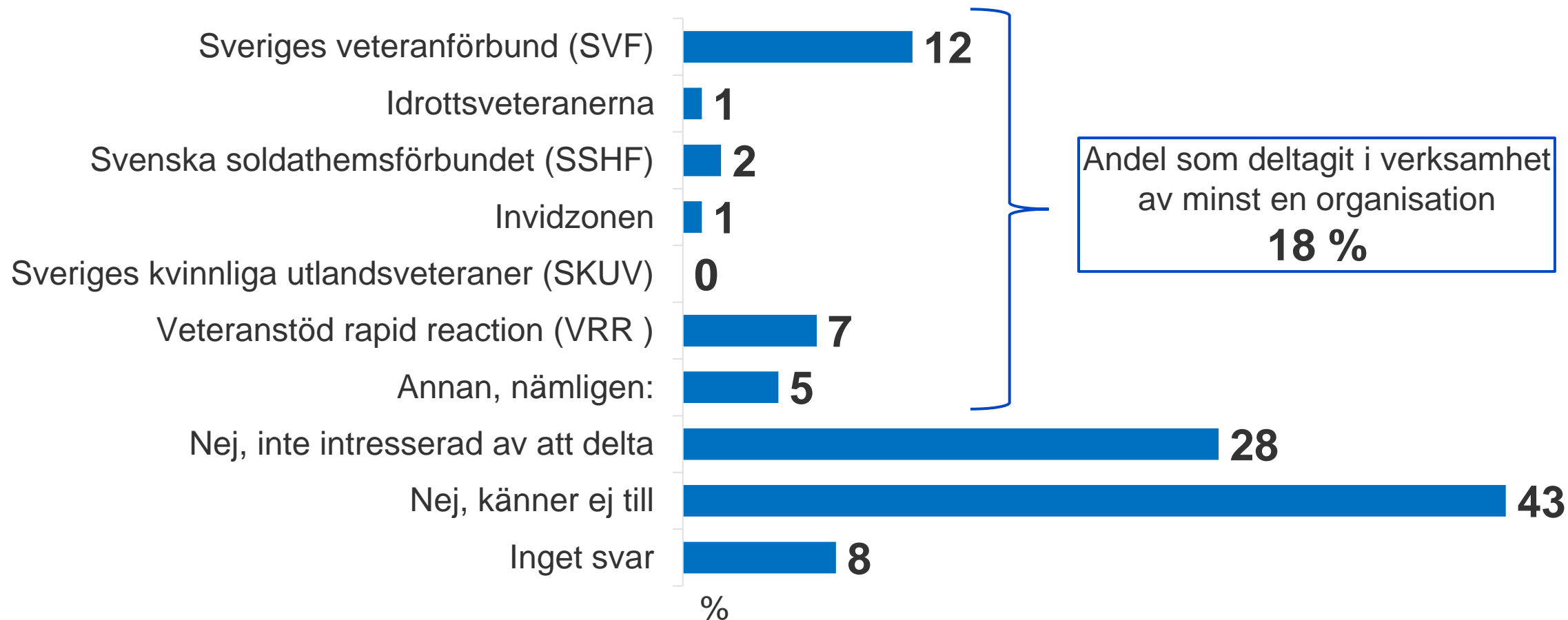

I vilken utsträckning identifierar du dig som utlandsveteran?

Har du deltagit i **verksamhet** arrangerat av någon av följande **organisationer** för utlandsveteraner?

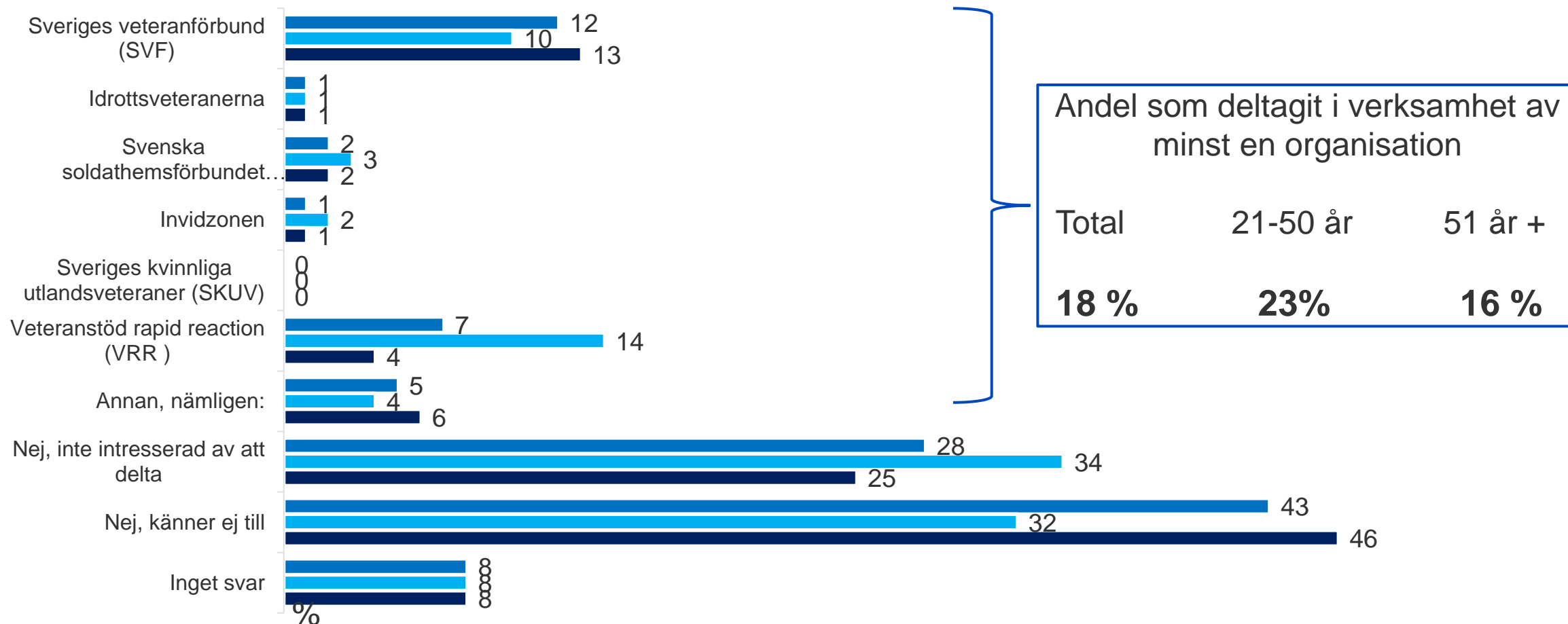
Flera svar möjliga

Har du deltagit i verksamhet arrangerat av någon av följande organisationer för utlandsveteraner?

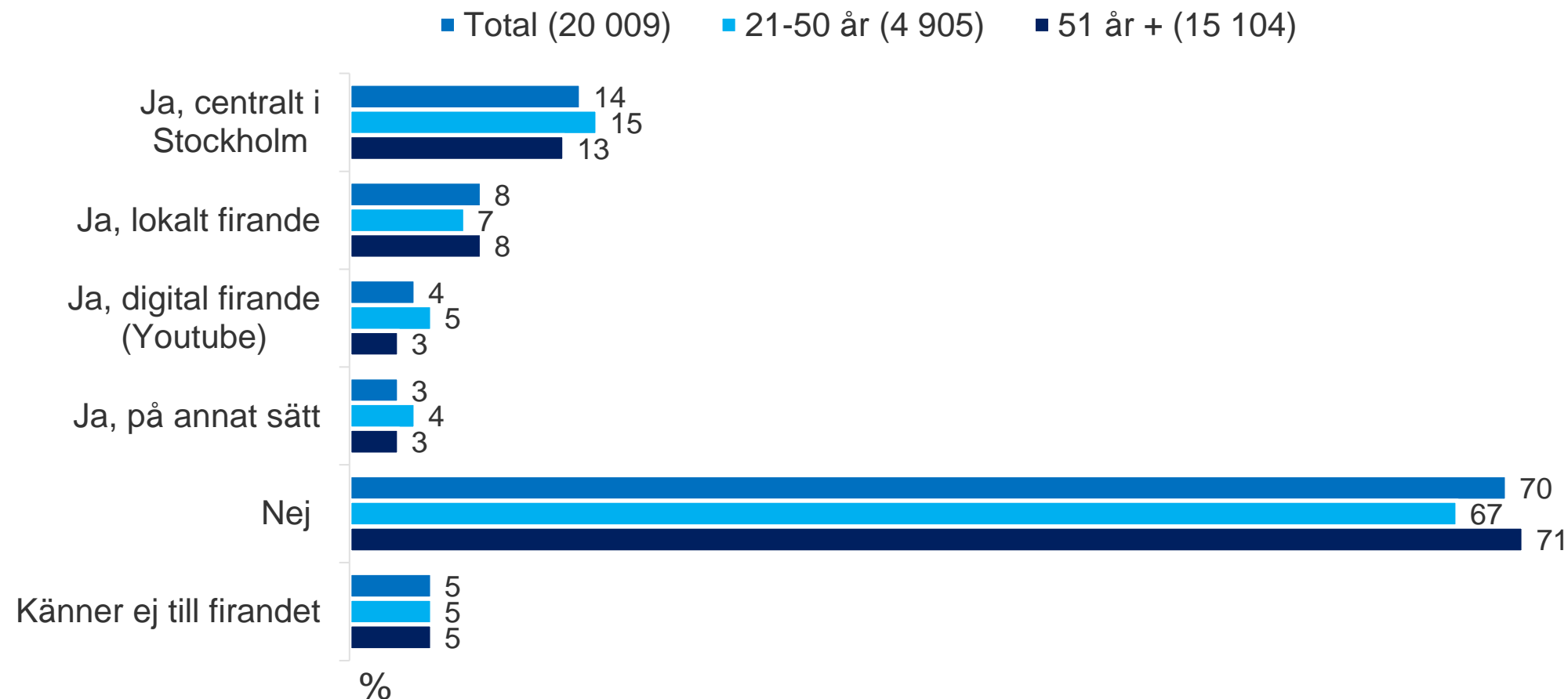
Flera svar möjliga

■ Total (20 009) ■ 21-50 år (4 905) ■ 51 år + (15 104)

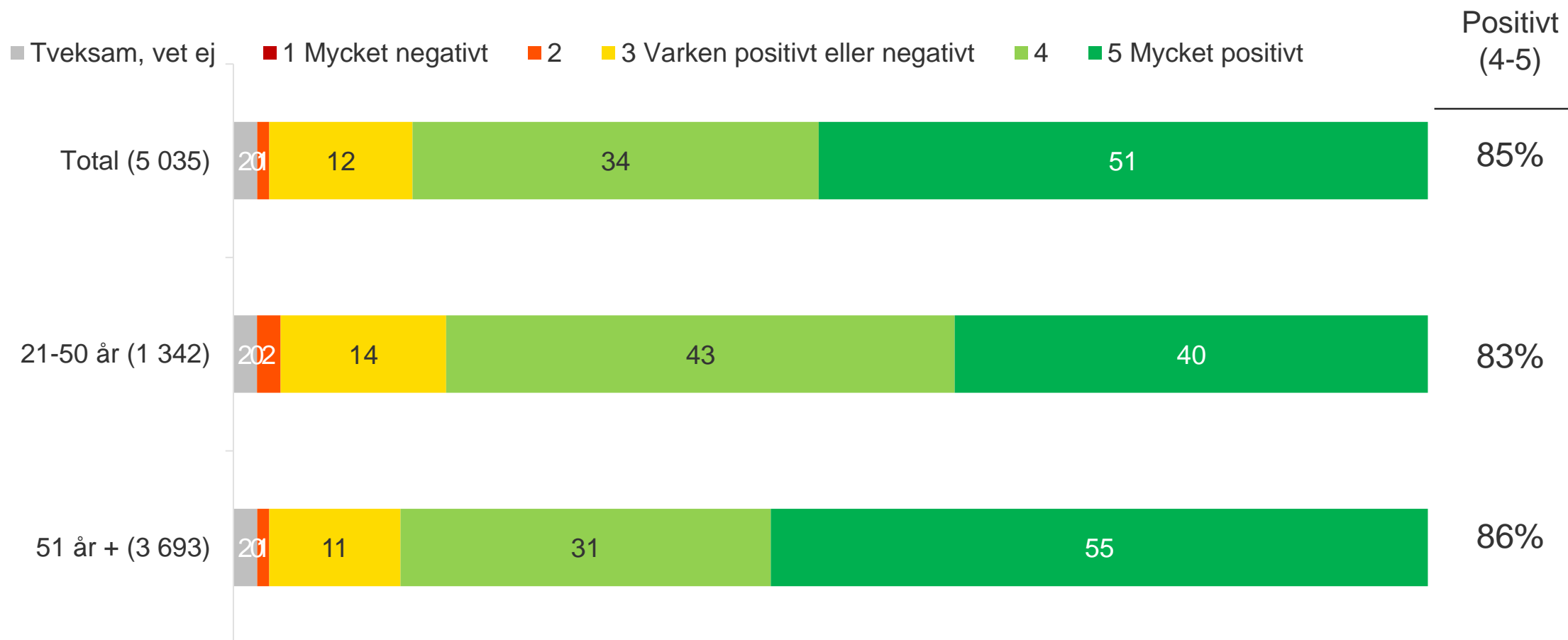
Den 29 maj varje år uppmärksammas du som utlandsveteran genom Sveriges veterandag på Gärdet i Stockholm. Har du deltagit på Veterandagen?

Flera svar möjliga

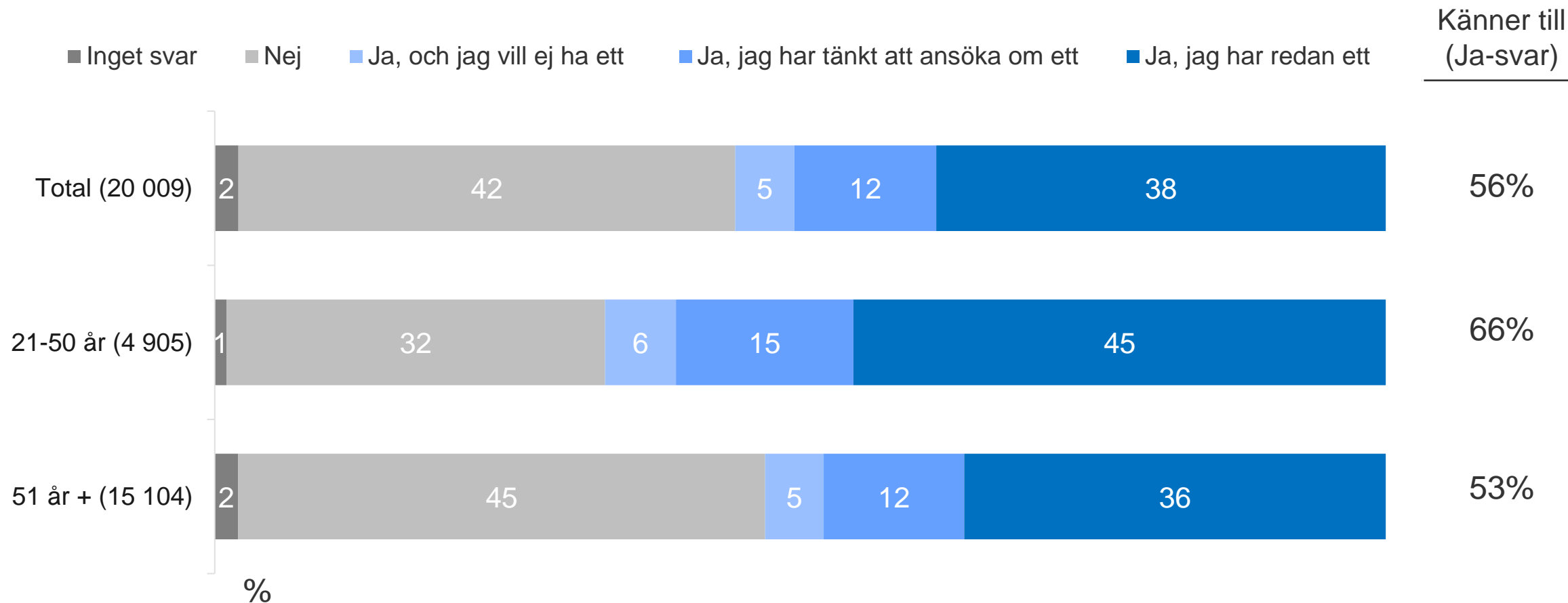

Vilket är ditt helhetsomdöme om Veterandagen?

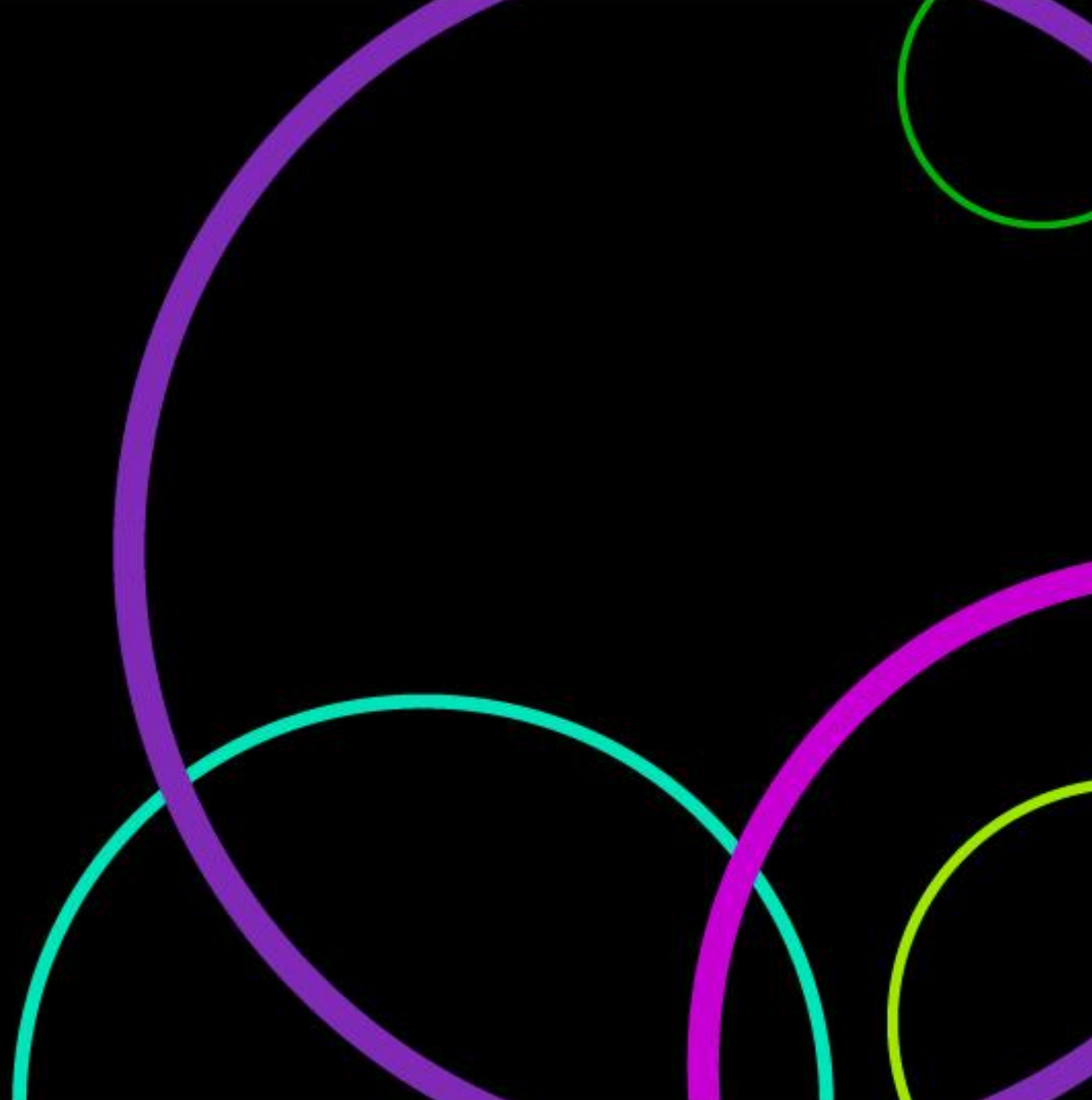
Om deltagit på Veterandagen på något sätt

Känner du till att du kan ansöka om ett veterankort via Mitt Försvarsmakten?

8 Sammanfattning och slutdiskussion

Till sist, är det något annat som du vill **tillägga utifrån dina erfarenheter** som utlandsveteran för Försvarsmakten?

"Mer kontroller i efterhand och tydligare vägar att gå för att få hjälp. Om jag nu tre år efter insatsen skulle uppleva problem, vart vänder jag mig då?"

"Kan uppleva att erfarenheter inte tas tillvara på det sätt man skulle kunna. Både som stöd till nya rekryter och/eller insamling av erfarenheter för Försvarsmakten att lära sig av."

"Det är min bestämda uppfattning att veteraner behöver uppmärksammas och lyftas i avsevärt fler sammanhang så den stora massan förstår vilken insats dessa människor genomfört för att de ska ha fortsatt möjlighet att leva i det fredade och civiliserade samhälle Sverige är."

Sammanfattning – undersökning med 20 009 utlandsveteraner

- Utlandsveteraner från olika decennier och insatsområden är oerhört **nöjda med sin erfarenhet från utlandstjänstgöring**. Mer än 9 av 10 lämnar ett positivt helhetsomdöme.
- Utlandsveteranerna är överens om att utlandstjänstgöringen gett **värdefulla erfarenheter** och man är **stolt över den egna insatsen**. Man tycker också i hög grad att utlandstjänstgöringen **förtjänar uppskattning** från Forsvarsmakten och hela samhället.
- 2 av 3 tycker att erfarenheten från utlandstjänstgöringen kommit **till godo i yrkeslivet**, men i lägre grad att den haft betydelse för egna yrkesval. Uppfattningen är delad om den internationella militära insatsen **ses som en merit av civila arbetsgivare** eller inte, med cirka 30% för respektive uppfattning.
- 7 procent har varit **i behov av stöd eller vägledning** efter sin tjänstgöring. Av dem är det **knappt hälften som inte fått det stöd eller vägledning** som de hade efterfrågat, medan i princip lika många säger sig ha fått det.

KANTAR PUBLIC

Tack!

Martin Ahlqvist

Martin.Ahlqvist@kantarc.com

Emily Deros

Emily.Deros@kantarc.com

Sifo